

Dokument s plenarne sjednice

A9-0279/2022

18.11.2022

IZVJEŠĆE

o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose
(2022/2047(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestiteljica: Salima Yenbou

Izvjestitelj za mišljenje (*): Nacho Sánchez Amor, Odbor za vanjske poslove

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	10
MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE	31
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ	40
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	46
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	47

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. Uvod

1.1. Opis postupka

Cilj je ovog izvješća ocijeniti provedbu Nove europske agende za kulturu (NEAC) za 2018. i Zajedničke komunikacije Europske komisije iz 2016. o strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose („Zajednička komunikacija”). U tim se dokumentima navode politički prioriteti EU-a u području kulture u pogledu unutarnje i vanjske dimenzije kulturnih politika.

Izvjestiteljica je prikupila informacije i sastavila ovo izvješće o provedbi nakon intenzivnih savjetovanja s dionicima i na temelju brojnih pisanih doprinosa i izvora, uključujući studiju Službe Europskog parlamenta za istraživanja (EPRS) objavljenu u rujnu 2022. pod nazivom „Culture: *in or out?*” i izvješće Komisije od 29. lipnja 2022. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. 2022., Osim toga, u lipnju, srpnju i rujnu 2022. organizirani su sastanci izvjestitelja u sjeni s dionicima, na kojima su stručnjaci iz akademske zajednice, civilnog društva i predstavnici češkog predsjedništva Vijeća pozvani da iznesu svoja stajališta o provedbi tih dvaju dokumenata i daju preporuke o daljnjim koracima, posebno u pogledu donošenja plana rada za kulturu za razdoblje 2023. 2026. u Vijeću.

Ovo izvješće o provedbi pokriva većinu tema navedenih u NEAC-u i Zajedničkoj komunikaciji, s posebnim naglaskom na uključivoj dostupnosti kulture, dostupnosti mogućnosti financiranja na razini EU-a, sudjelovanju civilnog društva u zajedničkom osmišljavanju i stvaranju kulturnih politika i projekata te doprinosu kulture i materijalne i nematerijalne kulturne baštine socijalnoj koheziji, održivom razvoju i borbi protiv klimatskih promjena.

Izvješće se temelji na tri glavna stupa koji odražavaju strukturu NEAC-a:

- I. socijalna dimenzija
- II. ekonomska dimenzija
- III. vanjska dimenzija kulturnih politika, uključujući naglasak na Zajedničkoj komunikaciji

Mnoga pitanja povezana su i s unutarnjom i s vanjskom dimenzijom kulturnih politika i međusobno su povezana; preporuke izvjestiteljice stoga treba sagledati cjelovito.

1.2. Kontekst politike

U skladu s člankom 167. UFEU-a države članice odgovorne su za vlastite politike kulturnog sektora, dok je uloga Europske komisije pomoći u rješavanju zajedničkih izazova, uz dužno poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti EU-a.

Europska komisija od 2007. godine svoje prioritete u području kulture strukturira kroz **Europsku agendu za kulturu**, koja sadrži tri strateška cilja: promicanje kulturne raznolikosti i međukulturnog dijaloga promicanje kulture kao katalizatora kreativnosti promicanje kulture kao ključnog elementa u međunarodnim odnosima Unije. Agendom su uvedena i dva alata za

suradnju u području kulture na razini EU-a: otvorena metodu koordinacije (OMC) s državama članicama EU-a i strukturirani dijalog (SD) s civilnim društvom.

Komisija i ESVD objavili su 8. lipnja 2016. **zajedničku komunikaciju „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”**. U tekstu se navodi važnost kulturne raznolikosti i predanost EU-a promicanju međunarodnih kulturnih odnosa kroz tri definirana radna procesa: podržavanje kulture kao pokretača održivog i gospodarskog razvoja; promicanje kulture i međukulturnog dijaloga u svrhu miroljubivih odnosa među zajednicama; jačanje suradnje u području kulturne baštine; te skup vodećih načela.

Komisija je 2018. donijela **Novu europsku agendu za kulturu (NEAC)**, uzimajući u obzir evoluciju i razvoj kulturnog sektora. Prema navodima Komisije, NEAC se razvio kao odgovor na poziv koji su europski čelnici u nekoliko navrata ponovili 2017. u kojem se traži „da se učini više kako bi se uz pomoć kulture i obrazovanja snažnije doprinijelo izgradnji povezanih društava i ponudila vizija privlačne Europske unije. Cilj Agende je iskoristiti puni potencijal kulture za izgradnju uključivije i pravednije Unije podupirući inovacije, kreativnost te održiva radna mjesta i rast”. NEAC se sastoji od tri strateška područja i sadrži konkretne ciljeve koji se podudaraju s tri dimenzije kulturnih politika:

- socijalnom dimenzijom – *iskorištavanje moći kulture i kulturne raznolikosti za socijalnu koheziju i dobrobit*
- gospodarskom dimenzijom – *podupiranje kreativnosti temeljene na kulturi u području obrazovanja, inovacija, zapošljavanja i rasta*
- vanjskom dimenzijom – *jačanje međunarodnih kulturnih odnosa EU-a*

U NEAC-u su utvrđena i dva međusektorska područja djelovanja politika na razini EU-a:

- zaštita i vrednovanje kulturne baštine
- digitalne inovacije i digitalna strategija

Uz NEAC, države članice utvrđuju zajedničke prioritete za oblikovanje kulturne politike na razini EU-a u višegodišnjim planovima rada donesenima u obliku zaključaka Vijeća EU-a. Trenutačni **plan rada Vijeća za kulturu** završava 2022., a u pripremi je novi plan rada za razdoblje 2023. – 2026.

EU i svijet u cjelini posljednjih se godina suočavaju s iznimnim događajima. Od pandemije bolesti COVID-19 do društvenih i građanskih nemira nakon ubojstva Georgea Floyda u SAD-u i reevaluacije kulturnih odnosa i odnosa moći između globalnog sjevera i juga; od uspona autoritarnih režima i izazova za vladavinu prava i ljudska prava te ruske agresije na Ukrajinu do sve hitnije klimatske krize. EU, zajedno s ostatkom svijeta, prolazi kroz razdoblje nesigurnosti i nestabilnosti, a aktualne su i rasprave o vlastitim vrijednostima i prioritetima financiranja. Iako se izvjestiteljica ne slaže s idejom da se radi o pravom „ratu kultura”, svakako je relevantno razmotriti na koji način EU i njegove države članice oblikuju svoje kulturne politike u tom izazovnom kontekstu.

Stoga se izvješće o provedbi tih ključnih dokumenata čini pravodobnim i primjerenim.

Izvješće ima nekoliko ciljeva. Prvo, ocijeniti provedbu radnih procesa u ta dva dokumenta i u kojoj je mjeri EU osigurao da vodeća načela ostanu u središtu njegova rada. Drugo, ocijeniti u kojoj su mjeri uzeti (ili ne) u obzir zahtjevi EP-a i civilnog društva. Treće, promisliti uspjehe i

neuspjehe u provedbi NEAC-a i uspostaviti potrebne mjere kako bi se osigurao kontinuiran razvoj međunarodnih kulturnih odnosa EU-a i njegovih država članica.

2. Glavni zaključci i preporuke

2.1. Ocjena Nove europske agende za kulturu

Općenito, i Komisija i dionici pozitivno su reagirali na provedbu NEAC-a, čije su strateške ambicije ispunjene na impresivan način unatoč pandemiji bolesti COVID-19, koja je nerazmjerno pogodila kulturne i kreativne sektore i industrije. Dionici su istaknuli niz tema koje je posebno važno razmotriti.

a) Oporavak kulturnih i kreativnih sektora i industrija

U glavnoj preporuci koju su primili stručnjaci i dionici predlaže se da Komisija ne bi trebala primjenjivati isključivo krizni pristup, koji dovodi samo do kratkoročnih rješenja, već umjesto toga usvojiti sustavni pristup budućem donošenju politika u području kulture. To je postalo posebno očito nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19, koja je jasno pokazala da oporavak kulturnih i kreativnih sektora i industrija ne bi trebao biti usmjeren na „*povratak u normalno stanje*”, jer je upravo takvo stanje i bilo problem. Nesigurnost i neusklađenost programa zapošljavanja, plaća i prihoda te nedostatak zajedničkih europskih minimalnih standarda pitanja su koja dionici trebaju hitno riješiti i kojima bi europska dimenzija donijela dodanu vrijednost. Kad je riječ o otpornosti, dobrobiti i potencijalu za socijalnu koheziju kulturnih i kreativnih sektora i industrija, ključno je zadržati pristup usmjeren na čovjeka.

Zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 razmjene među partnerima postale su fluidnije, čime je uklonjena potreba za stalnim putovanjima i misijama u inozemstvo radi sastanaka s partnerima. Međutim, dionici su istaknuli da digitalna dimenzija projekata, koliko god bila korisna, nikada ne bi mogla zamijeniti ljudski kontakt i interakciju.

b) Financiranje

Područje koje treba poboljšati odnosi se na dostupnost financiranja za kulturu. Internetska stranica CulturEU pozitivan je korak u mapiranju mogućnosti financiranja sredstvima EU-a u području kulture i kreativnog rada, posebno zbog njezinih višejezičnih značajki.

Pripremni dokument s radionice o dopunskim izvorima financiranja kulturne baštine održane u siječnju 2021. također se smatra vrlo pozitivnim. Dokument sadržava mnoge najbolje prakse, uključujući javno-privatna partnerstva, sponzorstvo, financiranje putem lutrija, zajmove i filantropiju.

Međutim, tu postoji paradoks: iako su sve informacije o financijskim sredstvima EU-a za kulturu javno dostupne na internetu, velika skupina dionika, posebno manja udruženja i subjekti, iznimno se teško snalazi u složenosti natječaja EU-a, poziva na podnošenje prijedloga i zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava. Iako je internetska stranica CulturEU prevedena na sva 24 službena jezika EU-a, internetska stranica Komisije o financiranju i natjecanjima, preko koje potencijalni korisnici imaju pristup detaljnim vodičima i pozivima za financiranje i preko koje moraju podnijeti svoje prijedloge, i dalje je dostupna samo na

engleskom jeziku. Jednako tako, prijedlozi se uglavnom prihvaćaju isključivo na engleskom jeziku, bez obzira na glavni jezik ili jezike projekta.

Visoka razina birokracije stvara prepreke manjim udrugama i kulturnim subjektima koji nemaju operativne kapacitete ili tehničke sposobnosti za pripremu složenih prijava na engleskom jeziku; to bi pak moglo negativno utjecati na kulturnu raznolikost i moglo bi pogodovati najistaknutijim organizacijama.

Solidarnost kulturnih aktera jedan je od istaknutih pozitivnih aspekata i svi su dionici općenito izrazili želju za većom raznolikošću, među ostalim u fazama primjene i provedbe projekata, i to uključivanjem javnih i privatnih te velikih i malih aktera iz različitih sektora, kako bi se postigla suradnja između aktera koji inače ne bi surađivali.

Još jedan dobar element trenutnog modela financiranja EU-a koji bi trebalo dodatno poboljšati jest dostupnost „kaskadnog financiranja”. Inicijative kao što su iPortunus unutar EU-a i europski prostori za kulturu izvan EU-a, gdje velike organizacije i/ili javni instituti djeluju kao posrednici između Komisije i krajnjih korisnika bespovratnih sredstava, omogućuju stvaranje dimenzije koja je od koristi svim stranama te nude bolju potporu pojedinačnim korisnicima koji inače ne bi mogli dobiti izravnu financijsku potporu Komisije.

2.2. Ocjena zajedničke komunikacije „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”.

Razgovori s dionicima o evaluaciji Zajedničke komunikacije bili su strukturirani oko tri glavne osi.

a) Godina 2016. predstavlja početnu točku, ali ne i krajnji rezultat

Dionici žele naglasiti da je 2016. bila početna točka, a ne krajnji rezultat. Zajednička komunikacija još nije strategija, već dokument u kojem se opisuje put *prema* budućoj strategiji. Koraci su vrlo skromni, ali transformativni. Posebno je važno istaknuti činjenicu da GU DEVCO (sada INTPA) i GU NEAR nisu bili od početka uključeni u izradu ove Zajedničke komunikacije i općenito u oblikovanje međunarodnih kulturnih odnosa EU-a. To je dovelo do određenih problema u koordinaciji među institucionalnim akterima u području vanjskih odnosa EU-a, s jačim naglaskom na kulturi kao alatu vanjske diplomacije, dok su pitanja održivog razvoja stavljena po strani.

Suvremeni kontekst u kojem se nalazimo prilika nam je da preispitamo tu strategiju, uzimajući u obzir neke elemente koji nisu vidljivi u dokumentu iz 2016., uključujući stanje kreativnog i kulturnog izričaja u neliberalnim zemljama, ulogu kulture u održivom razvoju i ton koji EU primjenjuje u svojim međunarodnim kulturnim odnosima.

b) Zajedničko razumijevanje međunarodnih kulturnih odnosa i aktivno sudjelovanje organizacija civilnog društva

Kada govorimo o međunarodnim kulturnim odnosima, odabir jezika postaje sve važniji. Isprva su se EU i njegovi akteri koristili izrazima „kulturna diplomacija” i „kulturni odnosi” kao sinonimima, ali s vremenom je kulturni sektor istaknuo koliko se ta dva pojma bitno

razlikuju. To nije samo semantičko pitanje: riječi imaju vlastito značenje i prenose različite poruke, ovisno o tome kako ih upotrebljavamo.

- **Kulturni odnosi** su recipročne i neprisilne transnacionalne interakcije između dviju ili više kultura koje obuhvaćaju niz aktivnosti koje provode državni i nedržavni akteri u okviru prostora kulturnog i civilnog društva. Opći ishod kulturnih odnosa su veća povezanost, bolje uzajamno razumijevanje, brojniji i dublji odnosi, uzajamno korisne transakcije i poboljšani održivi dijalog među državama, ljudima, nedržavnim akterima i kulturama. Ovdje je riječ o uzajamnom odnosu.
- **Kulturna diplomacija** odnosi se na odnose država s drugim državama ili njihovim stanovništvom preko kulture, pri čemu podrška vlade i jednostrana podrška prevladava pred uzajamnim koristima i dijalogom. Na kulturnu diplomaciju utječe politika svojstvena vanjskoj politici, ona je odgovorna relevantnim državnim institucijama i može se instrumentalizirati za potporu ciljevima politike.

Ključno je nadvladati tradicionalni diskurs koji se temelji isključivo na upotrebi kulture kao alata „meke sile” koji kroz privlačnost može vršiti utjecaj. Taj okvir zapravo ne odražava trenutačne teorije i prakse međunarodnih kulturnih odnosa, koje su usmjerene na relacijski proces i ishod kulturnih odnosa te se temelje na izgradnji povjerenja među ljudima, priznavanju odnosa moći i traženju pravičnosti i pravednosti kako bi se riješili zajednički izazovi.

EU se postupno prilagođava tim napomenama i uvodi manje, ali važne promjene u svoju uporabu jezika, primjerice preimenovanjem Glavne uprave za razvoj i suradnju (DEVCO) u Glavnu upravu za međunarodna partnerstva (INTPA), kako bi istaknuo ravnopravno partnerstvo između EU-a i trećih zemalja.

Važno je napomenuti da su svi dionici uključeni u razgovore spomenuli kako neki od njegovih partnera u trećim zemljama pristup EU-a međunarodnim kulturnim odnosima i dalje percipiraju kao previše eurocentričan, koji čak naginje i neokolonijalizmu. Čini se važnim da EU i njegove institucije zastanu i procijene svoj pristup međunarodnim kulturnim odnosima, koji se mora temeljiti na međuljudskim odnosima i na pristupu „odozdo prema gore”. EU treba sustavno surađivati s dionicima i povećati raznolikost partnera i stajališta. Važna dobra praksa koju treba zadržati i poticati jest iskustvo inicijative „Glasovi kulture”, platforme za strukturni dijalog između kulturnog sektora EU-a i Komisije. Dionici pozivaju na redovito uključivanje civilnog društva i savjetovanje s civilnim društvom u dijalogima s Komisijom i državama članicama u okviru otvorene metode komunikacije, posebno nakon najnovijeg izvješća inicijative „Glasovi kulture” o međunarodnim kulturnim odnosima.

Važno je napomenuti da se razgovor ne bi trebao odvijati samo s organizacijama civilnog društva, već bi organizacije civilnog društva takav razgovor trebale *predvoditi*. Najbolji primjer koji pokazuje koliko je ova formula uspješna jest primjer europskih prostora kulture, koje provodi EUNIC. Umjesto određivanja prioriteta EU-a s pomoću tematskih kriterija odabira, bespovratna sredstva za prostore kulture omogućuju lokalnim zajednicama da odaberu teme na koje se žele usredotočiti u svojim kulturnim projektima. Rezultat toga bio je da su se lokalne organizacije civilnog društva samostalno odlučile usredotočiti na prioritete koje je EU želio istaknuti, kao što su promicanje ljudskih prava, demokracije i borbe protiv klimatskih promjena. Osnažujući lokalne organizacije civilnog društva i prepuštajući im odgovornost za taj izbor, djelovanje aktera i partnera iz EU-a postaje legitimnije, što ne bi bio

slučaj kad bi te iste teme bile nametnute s vrha.

Iz tih razloga dionici predlažu jačanje uloge delegacija EU-a koje, s obzirom na to da su bliže terenu i u stalnom kontaktu s klasterima EUNIC-a u zemlji/regijama, imaju veću mogućnost da sudjeluju u korisnim razgovorima s organizacijama civilnog društva i da se odmaknu od jednostranog načina razmišljanja.

Isto tako, i u skladu s onim što je spomenuto u vezi s administrativnim opterećenjem u pogledu zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava EU-a u okviru programa Kreativna Europa, istaknuto je da iznimno kompetentni partneri iz trećih zemalja često ne uspijevaju prevladati složene postupke i stoga ne mogu preuzeti vođenje konzorcija, čak i ako se radi o najboljim kandidatima u pogledu sadržaja i lokalnog znanja.

c) Vođenje i provedba međunarodnih kulturnih odnosa

Dionici smatraju da je političko vodstvo EU-a u pogledu međunarodnih kulturnih odnosa prilično nestabilno. Organizacije međunarodnih kulturnih odnosa održavaju česte sastanke i razmjene s kolegama iz EU-a u ESVD-u, Glavnoj upravi za međunarodna partnerstva (DG INTPA) i Glavnoj upravi za susjedsku politiku i pregovore o proširenju (DG NEAR), ali se ti razgovori odvijaju na razini službenika za politiku i na razini načelnika odjela. Postoji hitna potreba za sudjelovanjem višeg rukovodstva (dionici su napomenuli osobnu ulogu bivšeg glavnog direktora DEVCO-a u razvoju međunarodnih kulturnih odnosa), sudjelovanje predstavnika Odbora stalnih predstavnika i veleposlanika te vidljiviji politički angažman relevantnih povjerenika. Konkretno, dionici primjećuju znatnu razliku u uključenosti i interesu između prethodne i sadašnje uprave ESVD-a, pri čemu je bivša Visoka predstavnica/potpredsjednica Komisije Federica Mogherini bila dobar katalizator za razgovore o međunarodnim kulturnim odnosima.

Izvjestiteljica smatra da se ta niska razina prioritizacije međunarodnih kulturnih odnosa u strategiji vanjskog djelovanja EU-a odražava u imenovanju kontaktnih točaka za kulturu u delegacijama EU-a, a to su obično osobe iz timova za informiranje, a ne operativni voditelji ili stručnjaci za politike. To dovodi do opasnog pogrešnog shvaćanja kulture kao područja povezanog samo s komunikacijama i događanjima, predstavljanjem umjetničkih produkcija publici i sistemskim razmišljanjem, a ne kao samostalnog područja politike koje treba transverzalno razmatrati u svim odnosima s trećim zemljama i stranama. Čini se da je vrijednost same kulture izgubljena u prijevodu.

2.3. Opća preporuka: Praćenje i evaluacija

Utvrđeno je da su praćenje i evaluacija područja u kojima ima prostora za poboljšanja, a to se odnosi i na Novu europsku agendu za kulturu i na Zajedničku komunikaciju o strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose. Potrebno je bolje definirati što znači „uspješan” kulturni projekt: konkretno, potrebno je pogledati i kvantitativne i kvalitativne ključne pokazatelje uspješnosti, biti otvoren kada je riječ o evaluaciji uspješnosti i cijeniti neuspjeh kao način učenja. Teško je mjeriti uspješnost kulture, osobito u kvalitativnom smislu, ali temeljitije i kvalitativno praćenje i ocjenjivanje također mogu biti korisni za jačanje kulturne raznolikosti.

3. Zaključak

Općenito, izvjestiteljica smatra da su Nova europska agenda za kulturu (NEAC) i Zajednička komunikacija vrlo dobre polazišne točke za oblikovanje politika u području kulture.

Komisija i države članice ostvarile su napredak u pogledu većine, ako ne i svih ciljeva NEAC-a, uglavnom stvaranjem platformi za kreativne i kulturne djelatnike te objavljivanjem izvješća OMC-a i razmjenom najboljih praksi. Međutim, potrebni su ambiciozniji napori i veća predanost praćenju rezultata i preporuka projekta.

Zajednička komunikacija i dalje predstavlja prekretnicu u međunarodnim kulturnim odnosima EU-a i poduzeti su važni koraci. Međutim, čini se da njezina provedba uvelike ovisi o predanosti pojedinačnih tvoraca politika EU-a i osoblja u Komisiji, ESVD-u i delegacijama EU-a. Izvjestiteljica čvrsto vjeruje da to potvrđuje potrebu za donošenjem cjelovite strategije te za odgovarajućim financijskim i ljudskim resursima.

Naposljetku, izvjestiteljica ističe da je i u provedbi NEAC-a i u Zajedničkoj komunikaciji potrebno preispitati metode praćenja i ocjenjivanja, posebno uvođenjem kvalitativnih pokazatelja, kako bi se poboljšali kontinuitet i održivost uspješnih projekata i u konačnici osiguralo da pozitivni ishodi s vremenom ne nestanu.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose (2022/2047(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Program održivog razvoja do 2030. i UN-ove ciljeve održivog razvoja, a posebno cilj br. 17 o revitalizaciji globalnog partnerstva za održivi razvoj,
- uzimajući u obzir završnu izjavu usvojenu na Svjetskoj konferenciji UNESCO-a o kulturnim politikama i održivom razvoju MONDIACULT 2022., održanoj u Mexico Cityju od 28. do 30. rujna 2022.,
- uzimajući u obzir izjavu donesenu nakon neformalnog sastanka ministara država članica Europske unije zaduženih za kulturu i europske poslove, koji je održan u Parizu 3. svibnja 2019.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća Europe od 8. prosinca 201. kojom se uspostavlja Prošireni djelomični sporazum o kulturnim rutama,
- uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica za otvorenu metodu koordinacije (OMC) od 4. svibnja 2017. naslovljeno „Kako kultura i umjetnost mogu promicati međukulturni dijalog u kontekstu migracijske i izbjegličke krize”,
- uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica za otvorenu metodu koordinacije od 17. prosinca 2019. naslovljeno „Održivi kulturni turizam”,
- uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica za otvorenu metodu koordinacije od 4. lipnja 2021. naslovljeno „Prema rodnoj ravnopravnosti u kulturnim i kreativnim sektorima”,
- uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica za otvorenu metodu koordinacije od 5. rujna 2022. naslovljeno „Jačanje otpornosti kulturne baštine na klimatske promjene”,
- uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica za otvorenu metodu koordinacije od 22. rujna 2022. naslovljeno „Olujna vremena. Priroda i ljudi: Kulturna hrabrost za promjene”,
- uzimajući u obzir Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju ministara kulture skupine G20 od 30. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir članak 8. stavak 2. Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda,
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o kaznenim djelima povezanim s kulturnim dobrima (Konvencija iz Nikozije),

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Nova europska agenda za kulturu” (COM(2018)0267),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku naslovljenu „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” od 8. lipnja 2016. (JOIN(2016)0029),
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa – Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koji je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir zajedničke smjernice Europske službe za vanjsko djelovanje i nacionalnih instituta EU-a za kulturu objavljene u siječnju 2021.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. listopada 2018. o provedbi, rezultatima i općoj ocjeni Europske godine kulturne baštine 2018. (COM(2019)0548),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. rujna 2021. naslovljenu „Novi europski Bauhaus: atraktivan, održiv, zajedno” (COM(2021)0573),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 29. lipnja 2022. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022. (COM(2022)0317),
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 15. studenoga 2018. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022.,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 7. lipnja 2019. o strateškom pristupu EU-a međunarodnim kulturnim odnosima i okviru za djelovanje,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 22. siječnja 2018. o integriranom pristupu vanjskim sukobima i krizama,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 21. lipnja 2021. o pristupu EU-a kulturnoj baštini u sukobima i krizama,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. svibnja 2021. o oporavku, otpornosti i održivosti kulturnog i kreativnog sektora,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 8. lipnja 2018. o potrebi za stavljanjem kulturne baštine u prvi plan u svim politikama u EU-u,
- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju koju su 25. ožujka 2017. podržali čelnici 27 država članica, Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o Novoj europskoj agendi za kulturu¹,

¹ SL C 388, 13.11.2020., str. 30.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2017. na temu Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. siječnja 2021. o ostvarivanju djelotvornog političkog učinka Europske godine kulturne baštine³,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 7. lipnja 2007. o socijalnom statusu umjetnika⁴ i od 20. listopada 2021. o položaju umjetnika i kulturnom oporavku u EU-u⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2022. o ulozi kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o kulturnom oporavku Europe⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. rujna 2022. o Novom europskom Bauhausu⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2020. o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti⁹;
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)¹⁰,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa „Erasmus+”: program Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport¹¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/888 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti¹²,
- uzimajući u obzir Odluku (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.)¹³,
- uzimajući u obzir Odluku (EU) 2020/2229 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Odluke br. 445/2014/EU o uspostavljanju inicijative Unije za Europske prijestolnice kulture u razdoblju od 2020. do 2033.¹⁴,
- uzimajući u obzir Odluku (EU) 2017/864 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o Europskoj godini kulturne baštine (2018.)¹⁵,

² SL C 334, 19.9.2018., str. 112.

³ SL C 456, 10.11.2021., str. 24.

⁴ SL C 125 E, 22.5.2008., str. 223.

⁵ SL C 184, 5.5.2022., str. 88.

⁶ SL C 347, 9.9.2022., str. 15.

⁷ SL C 385, 22.9.2021., str. 152.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0319.

⁹ SL C 385, 22.9.2021., str. 2.

¹⁰ SL L 189, 28.5.2021., str. 34.

¹¹ SL L 189, 28.5.2021., str. 1.

¹² SL L 202, 8.6.2021., str. 32.

¹³ SL L 462, 28.12.2021., str. 1.

¹⁴ SL L 437, 28.12.2020., str. 116.

¹⁵ SL L 131, 20.5.2017., str. 1.

- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima, a posebno njezin članak 27. o pravu na sudjelovanje u kulturnom životu,
- uzimajući u obzir izvješće Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj za 2022. naslovljeno „The Culture Fix: Creative people, places and industries” (Kreativno rješenje: kreativni ljudi, mjesta i industrije)
- uzimajući u obzir pripremno djelovanje u vezi s kulturom u vanjskim odnosima EU-a i njegove preporuke,
- uzimajući u obzir akcijski plan EU-a za borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima,
- uzimajući u obzir deklaraciju Vijeća Europe iz Santiaga de Compostele od 23. listopada 1987. povodom proglašenja Puta svetog Jakova („Caminos de Santiago”) prvom europskom kulturnom rutom,
- uzimajući u obzir članak 3. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir članke 6. i 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za vanjske poslove i Odbora za razvoj,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0279/2022),
- A. budući da su Komunikacija Komisije iz 2018. o novoj europskoj agendi za kulturu (COM(2018)0267) i zajednička komunikacija iz 2016. „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” (JOIN(2016)0029) imale odlučujuću ulogu u oblikovanju kulturnih politika EU-a i država članica u njihovoj nacionalnoj i međunarodnoj dimenziji;
- B. budući da će plan rada Vijeća koji se odnosi na kulturu za razdoblje 2023. – 2026. poslužiti kao glavni plan za koordinaciju kulturnih politika EU-a u nadolazećim godinama i da će predstavljati priliku za pokretanje promjene paradigme kojom će se kulturnim i kreativnim sektorima omogućiti da se nakon pandemije prilagode novoj normalnosti i razviju otpornost na moguće buduće izazove;
- C. budući da je kultura javno dobro te da kulturni i kreativni sektor i industrije treba poduprijeti ambicioznim političkim okvirima, odgovarajućim javnim i privatnim financiranjem i poticajnim okruženjem za radnike u kulturnom i kreativnom sektoru i industrijama, kao kako bi publika imala pristup kulturi; budući da bi novi europski program za kulturu trebao težiti očuvanju, jačanju i širenju dinamične i raznolike europske kulturne scene kojom se promiče sudjelovanje svih i nikoga ne zapostavlja;

- D. budući da je kulturno stvaralaštvo ključan način izražavanja mišljenja, uključujući kritička mišljenja o vladajućima, te budući da je stoga ključno zajamčiti slobodu izražavanja u kulturi, uključujući slobodu izražavanja u medijima;
- E. budući da je Europa kulturna zajednica utemeljena na zajedničkim vrijednostima i povijesti te na stalnoj integraciji; budući da kultura i kulturno nasljeđe, uključujući europsku kulturnu rutu, imaju velik potencijal za promicanje vrijednosti Europske unije, jačanje njezinih različitih identiteta i pridonosenje uspjehu u postizanju njezinih ciljeva na globalnoj razini te doprinosenju rješavanja globalnih izazova;
- F. budući da je Europska godina kulturne baštine 2018. bila posvećena podržavanju i promicanju kulture i kulturne baštine kao „zajedničkog izvora sjećanja, razumijevanja, identiteta, dijaloga, kohezije i kreativnosti za Europu”; budući da su opći ciljevi Godine bili „poticanje i potpora nastojanjima Unije, država članica te regionalnih i lokalnih tijela, u suradnji sa sektorom kulturne baštine i civilnim društvom u širem smislu, u zaštiti, očuvanju, ponovnoj uporabi, unapređenju, vrednovanju i promicanju kulturne baštine Europe”¹⁶; budući da očuvanje, zaštita i promicanje kulturne baštine u svim oblicima mogu djelovati kao katalizator za jačanje međukulturnih odnosa, mira, demokracije, dugoročnog održivog gospodarskog oporavka, održivog turizma i regionalnog razvoja, kao i pomirenja i kulturnog suživota, jačajući sudjelovanje lokalnih zajednica na europskoj i međunarodnoj razini;
- G. budući da kultura stvara društvene i gospodarske koristi unutar i izvan Unije te ima važnu ulogu u gospodarstvu i otvaranju radnih mjesta; budući da kulturni i kreativni sektori i industrije čine najmanje 4,4 % BDP-a EU-a i zapošljavaju oko 7,6 milijuna ljudi te bi stoga mogli biti pokretači lokalnog i regionalnog razvoja; budući da je u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama prisutan visok stupanj fragmentacije jer 90 % poduzeća čine MSP-ovi, dok je 33 % radne snage samozaposleno¹⁷ i u netipičnim radnim odnosima; budući da kulturni i kreativni sektori i industrije ostvaruju povrat od samo minimalnog udjela gospodarske vrijednosti koju stvaraju, što negativno utječe na djelatnike u kulturnom i kreativnom sektoru;
- H. budući da je utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na europske kulturne i kreativne sektore i industrije bio dramatičan, ali nejednak u svim sektorima, zbog čega su se pogoršali izazovi s kojima se suočavaju ti sektori i često netipični radni uvjeti umjetnika i kulturnih radnika; budući da su ograničenja kretanja, ograničenja putovanja i druge potrebne mjere povezane s javim zdravljem snažno utjecale na aktivnosti na terenu, dok su sektori s jačim digitalnim kapacitetima bili u boljem položaju za suočavanje s krizom; budući da se neke kulturne navike izgubljene tijekom pandemije u nekim sektorima nisu sustavno povratile;
- I. budući da ulaganja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ne odražavaju golemu gospodarsku i socijalnu važnost kulturnih i kreativnih sektora i industrija, zbog čega su ti sektori u znatnoj mjeri nedovoljno zastupljeni u ukupnim naporima koje EU ulaže u potporu oporavku i otpornosti europskog gospodarstva nakon pandemije; budući da je Parlament pozvao na ulaganje 2 % iz Mehanizma za oporavak i otpornost u kulturne i

¹⁶ SL L 131, 20.5.2017., str. 1.

¹⁷ Ernst & Young, *Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis* (Ponovna izgradnja Europe: Kulturno i kreativno gospodarstvo prije i nakon krize prouzročene bolešću COVID-19), siječanj 2021.

kreativne sektore i industrije te ponovno istaknuo važnost odgovarajućih ulaganja u kulturni program EU-a¹⁸; budući da je samo 16 država članica uključilo kulturu u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost i da je, iako je cilj od 2 % u prosjeku ostvaren na razini EU-a, većina država članica ostala znatno ispod te brojke;

- J. budući da je Parlament u svojim rezolucijama od 7. lipnja 2007. i 20. listopada 2021. pozvao na jačanje radnih uvjeta u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama i na uspostavu europskog statusa umjetnika kao zajedničkog okvira za radne uvjete i minimalne standarde u svim zemljama EU-a;
- K. budući da se sudjelovanje u kulturi može smatrati pasivnim sudjelovanjem i aktivnim stvaralaštvom, bez obzira na to provodi li se aktivnost na amaterskoj ili profesionalnoj razini; budući da aktivno i pasivno sudjelovanje u kulturi donosi brojne gospodarske, društvene i zdravstvene koristi;
- L. budući da je u Komunikaciji Komisije od 22. svibnja 2018. o novoj europskoj agendi za kulturu (COM(2018)0267) istaknuta važnost kulture i umjetnosti u integraciji izbjeglica i drugih migranata;
- M. budući da je Svjetska zdravstvena organizacija (WHO)¹⁹ odavno prepoznala da su umjetnost i kulturne aktivnosti korisne za zdravlje, uključujući mentalno zdravlje, te za dobrobit pojedinaca i društva, posebno zahvaljujući njihovoj višedimenzionalnoj prirodi i komponentama, uključujući društvenu interakciju, osjetilnu aktivaciju, emocionalno izražavanje, kognitivnu stimulaciju i tjelesnu aktivnost, kao i njihovu sposobnost poticanja višestrukih psiholoških, bihevioralnih i društvenih procesa; budući da su umjetnost i kultura pokazale da su neprocjenjive za otpornost društava u kriznim vremenima;
- N. budući da su umjetnost i umjetničke discipline važne sastavnice i pokretači formalnog, informalnog i neformalnog obrazovanja i osobnog razvoja; budući da učenje kroz umjetnost i o umjetnosti te umjetničke discipline doprinose razvoju vještina i kompetencija, kao što su kreativno razmišljanje i druge transverzalne vještine; budući da se te komponente ne razvijaju u dovoljnoj mjeri u nacionalnim školskim programima; budući da jačanjem znanosti, tehnologije, inženjstva, umjetnosti i matematike (STEAM) države članice mogu promicati kulturu inovacija i kreativnosti od rane dobi s perspektivom cjeloživotnog učenja;
- O. budući da bi umjetničko istraživanje trebalo dovesti u istorazinski dijalog s drugim istraživačkim disciplinama i financirati ih kao takve zbog njihove vrijednosti i ključnog doprinosa pokretanju inovacija;
- P. budući da program EU-a Kreativna Europa za kulturni i kreativni sektor ima ključnu ulogu u promicanju umjetnosti, kulture i audiovizualnog sadržaja te u podupiranju visokokvalitetnih medija, posebno podupiranjem projekata na lokalnoj razini, malih

¹⁸Rezolucija Europskog parlamenta od 17. rujna 2020. o kulturnom oporavku Europe (SL C 385, 22.9.2021., str. 152.) i Rezolucija od 20. listopada 2021. o položaju umjetnika i kulturnom oporavku u EU-u (SL C 184, 5.5.2022., str. 88).

¹⁹Fancourt, D. i Finn, S., *What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review (Koji su dokazi o ulozi umjetnosti u poboljšanju zdravlja i dobrobiti? Sveobuhvatni pregled)*, Regionalni ured Svjetske zdravstvene organizacije za Europu (Mreža zdravstvenih dokaza (HEN) – objedinjeno izvješće br. 67), Kopenhagen, 2019.

poduzeća i individualnih umjetnika; budući da doprinosi globalnoj strategiji Unije za međunarodne kulturne odnose u cilju jamčenja dugoročnog učinka s pomoću interpersonalnog pristupa koji uključuje kulturne mreže, civilno društvo i lokalne organizacije; budući da je većina ciljnih rezultata Plana rada Vijeća za kulturu za razdoblje 2019. – 2022. postignuta uz pomoć aktivnosti u okviru Programa;

- Q. budući da se kulturni odnosi obično definiraju²⁰ kao recipročne i neprisilne transnacionalne interakcije između dviju ili više kultura koje obuhvaćaju niz aktivnosti koje provode državni i nedržavni akteri u okviru prostora kulturnog i civilnog društva; budući da su opći ishod kulturnih odnosa veća povezanost, bolje uzajamno razumijevanje, brojniji i dublji odnosi, uzajamno korisne transakcije i poboljšani održivi dijalog među državama, ljudima, nedržavnim akterima i kulturama, čime se stvaraju otpornija društva;
- R. budući da se kulturna diplomacija odnosi na odnose država s drugim državama ili njihovim stanovništvom preko kulture, pri čemu podrška vlade i jednostrana podrška prevladava pred uzajamnim koristima i dijalogom; budući da na kulturnu diplomaciju utječe politika svojstvena vanjskoj politici, da je odgovorna relevantnim državnim institucijama i može se instrumentalizirati za potporu ciljevima politike²¹;
- S. budući da bi napori EU-a u međunarodnim kulturnim odnosima i kulturnoj diplomaciji, vrijednim sastavnicama njegovih diplomatskih alata, trebali težiti promicanju vrijednosti kao što su solidarnost i bratstvo te uključivati aktere na svim razinama javnih institucija i civilnog društva; budući da bi se dodjelom financijskih sredstava koji su namijenjeni isključivo za međunarodne kulturne odnose znatno povećala mogućnost tih aktera da oslobode svoj potencijal;
- T. budući da dijaspora trećih zemalja u EU-u i europske dijaspore u trećim zemljama mogu biti važni akteri u jačanju kulturnih odnosa između EU-a i drugih zemalja;
- U. budući da je EU 1993. uspostavio poseban sustav „kulturne iznimke” kako bi zaštitio kulturna dobra i usluge od pravila o slobodnoj trgovini jer se kultura ne može smatrati komercijalnom robom i ne može podlijegati potrebama tržišta;
- V. budući da se Program UN-a za održivi razvoj do 2030. i ciljevi održivog razvoja UN-a u nedovoljnoj mjeri izričito bave kulturom, unatoč tome što je kultura globalno javno dobro i međusektorska dimenzija održivog razvoja te cilj sam po sebi, što je jasno vidljivo u globalnim kampanjama kao što je #Culture2030Goal;
- W. budući da digitalne tehnologije utječu na sve aspekte kulturnog života, kao i na rad umjetnika, kulturnih radnika, organizacija i institucija te im mogu pomoći u olakšavanju interakcije s različitim publikom i otvaranju pristupa njihovom radu; budući da se raznim programima i inicijativama EU-a za financiranje podupire digitalna tranzicija tog sektora, posebno Obzor Europa, Erasmus+, Kreativna Europa i novi europski Bauhaus; budući da digitalizacija ima ogroman potencijal te je promijenila načine na koji kulturni

²⁰ British Council i Goethe Institut, *Cultural Value – Cultural Relations in Societies in Transition: A Literature Review* (Vrijednost kulture – kulturni odnosi u društvima u tranziciji: pregled literature), 2018., str. 7.

²¹ Rivera, T., *Distinguishing Cultural Relations From Cultural Diplomacy: The British Council's Relationship With Her Majesty's Government*, (Razlikovanje kulturnih odnosa od kulturne diplomacije:

i kreativni sektor i industrije stvaraju, proizvode i dijele sadržaj, čime se otvaraju mogućnosti za rast i povećanje sudjelovanja u kulturi; budući da digitalizacija također predstavlja izazov u pogledu raznolikosti, pravedne naknade i pristupa kulturi te produbljuje nejednakosti, između ostalog zbog nedostatka odgovarajućih digitalnih vještina;

1. prima na znanje općenito zadovoljavajuću provedbu Nove europske agende za kulturu i zajedničke komunikacije „Prema strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”; međutim, napominje da su u ocjeni provedbe nove europske agende za kulturu istaknuti nedostaci, uglavnom u pogledu prioriteta; naglašava da, unatoč činjenici da su ta dva dokumenta bila dovoljna za suočavanje izazovima nepredviđenih kriza kao što je pandemija bolesti COVID-19, njihov strateški okvir potrebno je ažurirati kako bi se utvrdili sveobuhvatni ciljevi kulturne politike EU-a, kao i praktični alati za njihovu provedbu, među ostalim pojašnjenjem načina na koji plan rada Vijeća za kulturu i Strategija EU-a za međunarodne kulturne odnose doprinose tome da ažurirana nova europska agenda za kulturu postane operativna;
2. potvrđuje da je plan rada Vijeća na području kulture 2023. – 2026. ključan alat za usmjeravanje strategija država članica u rješavanju pitanja koja su važna za kulturne i kreativne sektore i industrije u Europi; u tom pogledu, u pogledu prioriteta, plan rada Vijeća na području kulture 2023. – 2026. trebao bi se usredotočiti na:
 - i. oporavak i otpornost kulturnih i kreativnih sektora i industrija daljnjim jačanjem njihove sposobnosti da odgovore na buduće šokove;
 - ii. kulturu i održivost uključivanjem kulture kao pokretača održivog razvoja, dobiti i socijalne pravde;
 - iii. status i radne uvjete umjetnika i profesionalnih radnika u području kulture i kreativnosti;
 - iv. zaštitu i promicanje kulturnog nasljeđa;
 - v. jačanje i osiguravanje učinkovitog razvoja i provedbe strategija međunarodnih kulturnih odnosa;
3. ističe da bi plan rada Vijeća za razdoblje 2023. – 2026. trebao povećati suradnju u području kulturne politike te da bi trebao uključivati evaluacijske okvire kao način praćenja provedbe; ističe da bi metode rada predviđene planom rada Vijeća trebalo revidirati kako bi ih se učinilo proceduralno jednostavnijima i učinkovitijima te da bi trebalo razmotriti osnivanje ciljanih radnih skupina;
4. podsjeća da plan rada Vijeća na području kulture za razdoblje 2023. – 2026. predstavlja priliku za napredak prema sveobuhvatnijoj kulturnoj politici na razini EU-a; naglašava da je za takvu ambiciju potrebno primjereno financiranje; podsjeća da kulturni i kreativni sektori i industrije ostvaruju povrat od samo minimalnog udjela gospodarske vrijednosti koju stvaraju i zahtijevaju nove, alternativne i stabilne izvore financiranja;
5. pozdravlja jačanje programa Kreativna Europa za razdoblje 2021. – 2027., posebno udvostručenje proračuna u usporedbi s prethodnim, te veći naglasak na kulturnoj raznolikosti, uključivosti, mobilnosti, transnacionalnom stvaranju i suradnji u području

politika te digitalizaciji, ekologizaciji i otpornosti kulturnih i kreativnih sektora i industrija; međutim, duboko je zabrinut zbog toga što se program Kreativna Europa i dalje u velikoj mjeri nedovoljno financira u smislu postizanja ciljeva te da će svako godišnje smanjenje proračuna za taj program ozbiljno naštetiti oporavku kulturnih i kreativnih sektora i industrija; stoga ustraje u tome da je potrebno osigurati odgovarajuću razinu financiranja programa Kreativna Europa u predstojećoj reviziji višegodišnjeg financijskog okvira (VFO);

6. poziva države članice da u potpunosti iskoriste potencijal financiranja, programa i politika EU-a namijenjenih kulturi i njihove sinergije s odgovarajućim programima, posebno programom Obzor Europa, programom Erasmus+, novim europskim Bauhausom i drugima; potiče Komisiju da nastavi iskorištavati te sinergije kako bi se maksimalno povećali njihovi pozitivni učinci, kako u pogledu sadržaja tako i u pogledu dostupnosti financijskih sredstava u okviru njihove unutarnje i vanjske dimenzije; ustraje u tome da bi kulturu i kulturnu baštinu trebalo horizontalno uključiti u sve politike EU-a, posebno u politike zelene i digitalne tranzicije; poziva države članice da promiču razvoj kulture i tehničkih istraživanja te da zaštite prirodnu, povijesnu i umjetničku baštinu, među ostalim u interesu budućih generacija;
7. uviđa da u otvorenoj metodi koordinacije za kulturu nedostaju konkretni i institucionalizirani mehanizmi praćenja; stoga preporučuje provedbu konkretnih rokova i pokazatelja koji mogu omogućiti daljnje mjere ili evaluaciju uspješnosti država članica; poziva na proširenje suradnje sa zemljama izvan EU-a u skupinama za otvorenu metodu koordinacije jer se to pokazalo korisnim;
8. žali zbog činjenice da izvješća sastavljena na razini otvorene metode koordinacije imaju ograničen izravan utjecaj na donošenje politika na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini zbog nedostatka odgovarajućeg širenja i povezanosti između zemalja sudionica i nacionalnih ministarstava; stoga preporučuje sastavljanje izvješća s jasnim i konkretnim političkim preporukama potkrijepljenima pristupom koji se u većoj mjeri temelji na dokazima; nadalje, poziva Komisiju da digitalnim putem širi informacije o nalazima otvorene metode koordinacije na nacionalnoj razini i razini EU-a na što većem broju jezika;
9. pozdravlja uspostavu strukturiranog dijaloga pod nazivom „Glasovi kulture” kojim se organizacijama civilnog društva u kulturnom sektoru pruža platforma za suradnju s Komisijom i otvorena metoda koordinacije; priznaje da je strukturirani dijalog s civilnim društvom olakšao transsektorsku suradnju, umrežavanje i razmjene; međutim, ističe nedovoljnu interakciju između otvorene metode koordinacije i platformi za strukturirani dijalog te stoga potiče češće i sustavnije razmjene između članova strukturiranog dijaloga i otvorene metode komunikacije, kao i prošireno sudjelovanje kako bi se obuhvatili svi podsektori; poziva Komisiju i države članice da redovito prate preporuke iznesene u završnim izvješćima, konferencijama, radionicama i svim drugim događanjima organiziranim u okviru struktura otvorene metode koordinacije i socijalnog dijaloga; potiče države članice da na temelju tih preporuka provedu konkretne promjene politika i akcijske planove;
10. pozdravlja pilot-projekt pod nazivom Osnivanje centra za europsku baštinu radi pružanja potpore cjelovitom i troškovno učinkovitom praćenju Europske godine kulturne baštine; u skladu s Rezolucijom Parlamenta o ostvarivanju djelotvornog

političkog učinka Europske godine kulturne baštine²², traži od Komisije i država članica da podrže stvaranje većeg broja partnerstava s privatnim, javnim i neprofitnim sektorom za očuvanje kulturne baštine, uz potpuno poštovanje načela dodatnosti, te da preispitaju i ažuriraju Europski okvir za djelovanje u području kulturne baštine kako bi se zajamčila zaštita kulturne baštine u Europi nakon pandemije; naglašava da je važno nastaviti razvijati to nasljeđe uz pomoć odgovarajućih sredstava; ponavlja važnost oznake europske baštine kao projekta kojim se na inovativan način podiže svijest o kulturnim i povijesnim korijenima EU-a;

11. poziva države članice da u potpunosti primjenjuju načelo sadržano u članku 27. Opće deklaracije o ljudskim pravima te da priznaju pravo na kulturni, umjetnički i znanstveni život i povezana kulturna prava kao ljudska prava za sve, omogućujući svim pojedincima da sudjeluju u kulturnom životu zajednice, uživaju u umjetnosti i dijele njihove koristi; poziva države članice da poduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi se uklonile sve prepreke uživanju takvih prava, uključujući, ali ne ograničavajući se na prepreke povezane sa socioekonomskim značajkama, prihodima i fizičkom pristupačnošću, te da osiguraju potrebne uvjete kako bi svi mogli slobodno sudjelovati u kulturnim aktivnostima;
12. ustraje u tome da je sloboda umjetničkog izražavanja ključna sastavnica kreativnosti i kulturne proizvodnje jer se njome jamči da umjetnička djela odražavaju raznolikost i bogatstvo naših društava te stoga mora ostati zajamčena svim stvarateljima; poziva Komisiju da u svoja godišnja izvješća uključi slobodu umjetničkog izražavanja kao samostalni pokazatelj poštovanja vladavine prava; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da istraže konkretne načine za očuvanje slobode umjetničkog izražavanja ugroženih umjetnika, posebno zbog posljedica ratova i geopolitičke nestabilnosti;
13. ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost rodnoj ravnopravnosti i podržava rodno osviještenu politiku kao jedan od svojih političkih pristupa za jamčenje ravnopravnosti; ponavlja ulogu koju kultura može imati u promicanju rodne ravnopravnosti, kao i ekonomskog i kulturnog osnaživanja žena i rodnih manjina; poziva Komisiju da proširi svoj prijedlog o uvođenju kriterija odabira kojima se nagrađuju projekti kojima se jamči rodna ravnopravnost u njihovoj organizaciji te da uvede mehanizam praćenja i evaluacije za prikupljanje dovoljno podataka o rodnoj ravnopravnosti i rodno osviještenoj politici među korisnicima različitih europskih programa te moguće mjere za poboljšanje; poziva Komisiju i države članice da ženama i rodnim manjinama olakšaju pristup kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te poduzetništvu;
14. naglašava da bi se prikupljanje podataka trebalo smatrati ključnim međusektorskim prioritetom u planu rada Vijeća na području kulture za razdoblje 2023. – 2026; poziva države članice i Komisiju da više rade na prikupljanju ažuriranih i usporedivih podataka o kulturi, među ostalim mapiranjem i uspoređivanjem dobrih praksi prema referentnim vrijednostima te strukturnim uključivanjem stručnjaka, dionika i javnih tijela te publike, ne samo iz kulturnog sektora, već i iz svih gospodarskih sektora;
15. naglašava potrebu za strožim praćenjem i ocjenjivanjem provedbe svih mjera u okviru Nove europske agende za kulturu i zajedničke komunikacije iz 2016. naslovljene „Ususret strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”, i na strateškoj razini i na

²² SL C 456, 10.11.2021., str. 24.

razini projekata, na temelju kvantitativnih i kvalitativnih ciljeva te za sustavnim izvješćivanjem visokih standarda;

traži od Komisije da razvije više pokazatelja i širu perspektivu u pogledu ocjenjivanja rezultata projekata, uzimajući u obzir i kvalitativne ishode kao što su izgradnja zajednice i pouke izvučene iz obustavljenih projekata; potiče Komisiju i države članice da osiguraju održivost kulturnih projekata i inicijativa koje financira EU tijekom vremena;

Socijalna dimenzija

16. potiče države članice da promiču i ulažu u aktivno i pasivno sudjelovanje ljudi u kulturnim i umjetničkim aktivnostima, ne samo uz pomoć komunikacijskih i informativnih kampanja, nego i prvenstveno koherentnim, sveobuhvatnim i uključivim političkim mjerama i poticajima za utvrđivanje i uklanjanje administrativnih, financijskih i jezičnih prepreka sudjelovanju, uključujući one koje se odnose na socioekonomske značajke, prihode i fizičku pristupačnost, te za marginalizirane, zapostavljene i ranjive skupine, s posebnim naglaskom na prigradskim, ruralnim i izoliranim područjima, kao i područjima kojima prijete depopulacija;
17. poziva države članice da promiču postojeće kulturne i umjetničke aktivnosti i pruže dodatne mogućnosti za aktivno sudjelovanje, da povećaju sposobnost dopiranja do nove publike, da integriraju i uključe ciljeve kulturnog sudjelovanja u oblikovanje politika izvan okvira kulturne politike te da usvoje pristup kulturnim pravima koji nije usko usmjeren na pristup kulturi, već na smisleno sudjelovanje, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen;
18. žali zbog toga što najnoviji dostupni podaci koje je Eurostat prikupio o sudjelovanju u kulturi potječu iz 2015.; s obzirom na drastičnu promjenu koju su od tada doživjeli kulturni i kreativni sektori i industrije, posebno zbog pandemije bolesti COVID-19 i inovativnih tehnoloških dostignuća, poziva Komisiju da uspostavi istraživanje Eurostata o sudjelovanju u kulturi i trendovima u EU-u, kojim će se prikupiti i analizirati statistički podaci na različitim teritorijalnim razinama (nacionalnoj, regionalnoj itd.), s posebnim naglaskom na sudjelovanje u prigradskim, ruralnim i perifernim područjima te unutar marginaliziranih socioekonomskih zajednica te ugroženih i ugroženih skupina;
19. prima na znanje rad Komisije kako bi se moć kulture i kulturne raznolikosti iskoristila za socijalnu koheziju, dobrobit, sudjelovanje te za jačanje općeg građanstva, znanja o pravima i vrijednostima EU-a i demokracije; ističe ulogu kulture u kriznim vremenima i poziva da se procijeni čije su se kulturne strategije i politike pokazale učinkovitima u pružanju pozitivnog utjecaja na socijalnu uključenost, mogućnosti zapošljavanja i gospodarski razvoj; preporučuje da se u tu svrhu nastavi raditi nadovezujući se na rezultate i pouke iz svih relevantnih projekata i radionica, kao što su radionica za stručnjake iz država članica EU-a o kulturi za socijalnu koheziju, koja je održana u studenome 2020., i Povelje o kulturnoj demokraciji iz Porta Santo;
20. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da najmarginaliziranije i nedovoljno zastupljene skupine budu uključene u kulturne aktivnosti i inicijative, ne samo kao pasivni primatelji, već i kao aktivni stvaratelji tih aktivnosti, potičući osjećaj zajedničke pripadnosti i zajedničke budućnosti među svim ljudima; u tom pogledu pozdravlja

pokretanje neovisne studije pod nazivom „Važnost sudjelovanja građana u kulturi za građanski angažman i demokraciju – političke pouke iz međunarodnih istraživanja” te sa zanimanjem iščekuje njezinu objavu u studenome 2022.; potiče Komisiju da podijeli rezultate studije i poduzme odgovarajuće daljnje mjere;

21. naglašava važnost kulturnih programa za integraciju izbjeglica i migranata u europska društva te potiče Komisiju i države članice da nastave promicati mjere predviđene u Novoj europskoj agendi za kulturu – integriranje izbjeglica i drugih migranata;
22. potiče države članice da prepoznaju ulogu umjetnosti i kulture u promicanju zdravog načina života, mentalnog zdravlja osoba i društvene dobrobiti; naglašava važnost kulturnih i umjetničkih inicijativa usmjerenih na poboljšanje zdravlja i kvalitete života osoba s invaliditetom; žali zbog štete uzrokovane prekidom takvih aktivnosti tijekom pandemije bolesti COVID-19; stoga poziva države članice da umjetnost i kulturu uključe u cjelovite mjere psihosocijalne potpore za najranjivije skupine i zajednice te skupine i zajednice u najnepovoljnijem položaju;
23. naglašava temeljnu važnost kulture za razvoj identiteta i individualnog izričaja, posebno za one koji su često žrtve diskriminacije, primjerice za žene, etničke i druge manjine, osobe s invaliditetom i pripadnike zajednice LGBTIQ+, kao i za razumijevanje društva i razvoj međukulturnih kompetencija, čime se doprinosi borbi protiv mržnje i rasizma te izgradnji miroljubivih društava;
24. ističe važnost kulture za cjeloživotno obrazovanje ljudi svih dobnih skupina; izražava zabrinutost zbog općeg sužavanja školskih programa u kojima su umjetnost i umjetničke discipline obično stavljaju u marginalniji položaj u usporedbi s drugim predmetima; podsjeća na važnost sveobuhvatnih i dobro strukturiranih školskih programa koji uključuju umjetnost i umjetničke discipline, kako bi se povećala odgovornost i sposobnost pojedinca da se uključi u kulturne aktivnosti te ustraje na potrebi za promicanjem relevantnih vještina; stoga potiče države članice da dodijele odgovarajuće financijske i ljudske resurse i poticaje za umjetnost i umjetničke discipline kao nastavne i izvannastavne aktivnosti u svim fazama obrazovanja te da osposobe nastavno osoblje o važnosti i snazi kulture za društvo i opću dobrobit; u tom kontekstu potiče Komisiju da se odmakne od „pristupa STEM” i da umjesto toga u potpunosti usvoji „pristup STEAM” (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika);
25. usporedno s radom na kontinuiranoj profesionalizaciji kulturnih i kreativnih sektora i industrija, poziva na razvoj strategija za podupiranje brojnih amaterskih umjetnika u Europi;
26. podsjeća da je prekogranična mobilnost i dalje ključna sastavnica karijere umjetnika i kulturnih radnika, uključujući umjetnike i kulturne radnike koji su državljani trećih zemalja; stoga naglašava važnost uzajamnog priznavanja i prekogranične prenosivosti umjetničkih kompetencija te kreativnih vještina i kvalifikacija radi olakšavanja prekogranične mobilnosti radnika; podsjeća da bi se instrumentima financiranja kojima se podupiru i jačaju mogućnosti za međunarodnu mobilnost trebala poticati ravnoteža između poslovnog i privatnog života umjetnika i kulturnih djelatnika te u najvećoj mogućoj mjeri poticati ekološki i socijalno održiva mobilnost;
27. naglašava važnost mobilnosti za studente i mlade stručnjake u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama kako bi se omogućilo šire i raznolikije obrazovanje, pružile

konkretnije i privlačnije mogućnosti za razvoj karijere te predstavio širok i raznolik raspon kulturnih aktivnosti; potiče Komisiju i države članice da u tu svrhu osiguraju bolje mogućnosti za mobilnost, između ostalog putem programa Erasmus+ i drugih europskih i nacionalnih inicijativa;

28. traži od Komisije da na temelju uspjeha inicijative „DiscoverEU”, odnosno besplatne karte za Interrail za mlade, istraži mogućnost pokretanja aktivnosti u okviru programa Erasmus+ kako bi se mladim Europljanima ponudio putnički pokaz kojim će moći posjetiti i otkriti Put svetog Jakova i druge europske kulturne rute;
29. podsjeća Komisiju i države članice na obveze koje je EU preuzeo ratifikacijom Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005., posebno u pogledu razmjena mobilnosti i olakšavanja putovanja u države članice u skladu s povlaštenim postupanjem prema umjetnicima i drugim kulturnim djelatnicima i stručnjacima, kao i kulturnim dobrima i uslugama iz zemalja u razvoju; poziva Komisiju da predloži načine za olakšavanje mobilnosti kulturnih radnika iz trećih zemalja, posebno onih koji dolaze s južne polutke, s pomoću odgovarajućih institucionalnih i pravnih okvira, uključujući pojednostavljenje viznog režima;
30. pozdravlja uspostavu programa mobilnosti Culture Moves Europe za stručnjake u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama u okviru programa Kreativna Europa; naglašava da će taj program moći postići svoj puni potencijal ako u budućnosti bude popraćen odgovarajućim proračunom i ako bude u mogućnosti doprijeti do šire publike; međutim, žali zbog toga što i dalje postoje administrativne, financijske i jezične prepreke mobilnosti te poziva na uklanjanje trajnih strukturnih prepreka umjetničkoj i kulturnoj mobilnosti; poziva na promicanje prekograničnih pristupa kulturi i traženje europskih partnera za stvaranje velikih europskih i međunarodnih kulturnih koprodukcija i programa prava boravka u cilju poticanja mobilnosti umjetnika i stvaratelja jačanjem suradnje svih uključenih aktera i razmjenom najboljih praksi, među ostalim sa zemljama koje nisu članice EU-a;
31. poziva Komisiju i države članice da pojačaju napore za pružanje kvalitetnih informacija o programima mobilnosti i razmjene za umjetnike i druge kulturne djelatnike i aktere, kao i materijalnu potporu za uklanjanje svih vrsta prepreka mobilnosti u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama, uključujući administrativne, financijske i jezične prepreke, kao i prepreke povezane s invaliditetom;

Gospodarska dimenzija

32. smatra da radnici u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama, koji su ozbiljno pogođeni pandemijom bolesti COVID-19, moraju imati koristi od istinskog i ciljanog europskog oporavka, posebno s obzirom na činjenicu da se taj sektor uglavnom sastoji od pojedinaca te malih i mikro organizacija i poduzeća koji rade u netipičnim radnim uvjetima, na nepuno radno vrijeme ili vezano uz projekte te ovise o nestalnim prihodima bez dugoročne financijske predvidljivosti; poziva države članice da 2 % svojeg proračuna namijene kulturi, kao što je Parlament u nekoliko navrata već tražio;
33. pozdravlja potporu Komisije državama članicama u osiguravanju pravedne naknade i poboljšanju socioekonomskih uvjeta za umjetnike i stvaratelje putem općih i sektorskih dijaloga; naglašava da bi se, osim mjera kojima se podupire gospodarski oporavak kulturnih i kreativnih sektora i industrija, potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost

trebala posebno iskoristiti za poboljšanje radnih uvjeta, osposobljavanje, usavršavanje i prekvalifikaciju stručnjaka u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama kako bi se držao korak s tekućim strukturnim promjenama u tim sektorima;

34. međutim, podsjeća da ta heterogenost javnih ulaganja dovodi do različitog tempa oporavka kulturnih i kreativnih sektora i industrija, što rezultira povećanim razlikama unutar kulturnog ekosustava EU-a, kojem su potrebni stabilna i pouzdana struktura i financiranje, te u konačnici ugrožava kulturnu raznolikost Europe; ističe da se pri oporavku kulturnih i kreativnih sektora i industrija trebaju uzeti u obzir trenutačni naponi za veću održivost i digitalizaciju, kao i poboljšanje uvjeta rada i plaća radnika u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama kako bi se prevladali strukturni problemi koji su već postojali prije pandemije bolesti COVID-19;
35. podsjeća Komisiju na opetovane pozive Parlamenta za predlaganjem europskog statusa umjetnika, čime bi se uspostavio zajednički okvir za primjerene, poštene i transparentne radne uvjete i minimalne standarde zajedničke svim zemljama EU-a, uključujući pravednu naknadu, uz potpuno poštovanje odgovornosti država članica i EU-a u pogledu tržišta rada i kulturne politike, kako bi se poboljšali socioekonomski uvjeti svih radnika u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama u svim državama članicama te kako bi se osigurali temeljni uvjeti koji *de facto* jamče istinsku kreativnost i slobodu izražavanja; sa zanimanjem iščekuje objavu relevantnog izvješća radne skupine stručnjaka za otvorenu metodu koordinacije, koja se očekuje do sredine 2023.; poziva na to da se u obzir uzme doprinos relevantnih organizacija civilnog društva, uključujući socijalne partnere, o pitanjima povezanim sa socijalnom zaštitom kako bi se osiguralo odgovarajuće daljnje postupanje u vezi s tim pitanjem;
36. osim toga, potiče sve države članice da provedu Direktivu (EU) 2019/790 o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu²³ te poziva države članice koje to još nisu učinile da prenesu Direktivu u svoje nacionalno zakonodavstvo te da zajamče pravednu, primjerenu i razmjernu naknadu autorima i izvođačima; poziva Komisiju da podrži napore u prenošenju i provedbi;
37. sa žaljenjem napominje da su postupci za podnošenje zahtjeva za financiranje sredstvima EU-a, uključujući one za program Kreativna Europa, često i dalje previše složeni i stvaraju nepotrebne prepreke za sve potencijalne korisnike, posebno male i mikro organizacije u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama čiji su administrativni kapaciteti ograničeni, te da se to odnosi i na organizacije u Europi i u trećim zemljama; stoga poziva Komisiju da radi na većoj osviještenosti o različitim mogućnostima financiranja i da dodatno pojednostavi te postupke kako bi se većem broju i vrsti organizacija, uključujući male i srednje organizacije koje se nalaze u područjima u najnepovoljnijem položaju, omogućio pristup financijskim sredstvima EU-a;
38. traži od Komisije da primijeni načelo višejezičnosti i kulturne raznolikosti pri pojednostavljenju tih postupaka te da omogući prijave na dodatnim jezicima, počevši od europskih jezika, kako bi se organizacijama i pojedincima koji nemaju kapacitete ili

²³ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ, SL L 130, 17.5.2019., str 92.

sredstva za osiguravanje prijevoda na engleski jezik pružila jednaka prilika;

39. pozdravlja nedavnu uspostavu „kaskadnog financiranja” kao sredstva kojim se može bolje doprijeti do svih korisnika, posebno pojedinaca te malih i srednjih organizacija; poziva Komisiju da dodatno razvije takve programe u svim programima koji su važni za kulturne i kreativne sektore i industrije; savjetuje Komisiji da pri uspostavi takvih programa koji uključuju posredničke organizacije razmotri pitanja mogućih sukoba interesa između posrednika i krajnjih primatelja, opće troškove posrednika u logistici i upravljanju bespovratnim sredstvima, kriterije za odabir i završne evaluacije bespovratnih sredstava;
40. poziva Komisiju i države članice da zajamče da se europskim i nacionalnim kulturnim politikama i inicijativama osiguraju dostatna financijska sredstva te lakši pristup kreditima i kapacitetima, posebno u vrijeme ozbiljnih gospodarskih poteškoća, kako bi se prestao primjenjivati pristup usmjeren samo na upravljanje krizom i umjesto toga usvojila dugoročna strategija za kulturne politike;
41. podsjeća na ključni cilj Komisije da prati razvoj kreativnih partnerstava između kulturnih i drugih sektora;
42. ističe uspjeh inicijative Europske prijestolnice kulture u pogledu razvoja gradova i regija diljem EU-a i pridruženih zemalja; naglašava potrebu za dodatnim financiranjem europskih prijestolnica kulture s obzirom na to da je pandemija bolesti COVID-19, nakon koje je uslijedila rastuća inflacija, znatno pogoršala okvirne uvjete za provedbu inicijative europske prijestolnice kulture; pozdravlja Komisijin Pregled kulturnih i kreativnih gradova, koji je razvio Zajednički istraživački centar, a koji doprinosi objektivnoj procjeni kulturnih i prirodnih dobara regija i gradova na temelju povezanosti kulture i turizma; potiče Komisiju da prati projekt politike Kulturni i kreativni prostori i gradovi, da promiče sudjelovanje u kulturi te društvenu i urbanu obnovu;
43. savjetuje Komisiji i državama članicama da se nadovežu na preporuke iz izvješća radne skupine za otvorenu metodu koordinacije o održivom kulturnom turizmu kako bi se osigurala pravilna ravnoteža između zaštite i očuvanja kulturne baštine s jedne strane te poboljšanja pristupa i objekata za posjetitelje s druge strane; istodobno potiče države članice da i dalje prate rizike koje masovni turizam predstavlja za kulturnu baštinu i prirodne ekosustave te naglašava potrebu za postizanjem ravnoteže između rasta i razvoja turističkog sektora u gradovima koji su umjetnička i turistička odredišta te kvalitete života građana koji ondje trajno žive;
44. prepoznaje važan doprinos inicijative novog europskog Bauhauasa kao kreativne, interdisciplinarne i transdisciplinarne inicijative čiji je cilj ostvariti ciljeve novog zelenog plana EU-a povezivanjem svijeta znanosti, tehnologije, umjetnosti i kulture uključivanjem ekološke održivosti u sve politike EU-a; podsjeća da bi se ta inicijativa trebala temeljiti na inovacijama na svim razinama te aktivnom sudjelovanju i smislenoj uključenosti svih ljudi, uključujući socijalno ugrožene skupine, i lokalnih zajednica; naglašava da bi novi plan rada Vijeća na području kulture trebao odražavati važnost inicijative novog europskog Bauhauasa, uključujući njezinu vanjsku dimenziju, s jasnim ciljevima; ponovno poziva Komisiju da što prije podnese prijedlog kojim bi novi europski Bauhaus postao novi samostalni, novofinancirani program EU-a u okviru

sljedećeg VFO-a;

45. ističe golem doprinos umjetnosti i kulture u podizanju svijesti o pitanjima okoliša, klime i održivosti i njihove socijalne dimenzije te u poticanju pozitivne promjene ponašanja; posebno podsjeća da je tradicionalno znanje, koje je dio kulturne baštine, ključno za poboljšanje napora za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima; u tu svrhu potiče Komisiju da bliskije surađuje s državama članicama i civilnim društvom te nacionalnim i lokalnim organizacijama kako bi se podigla razina osviještenosti građana o toj temi i osigurala posebna financijska sredstva za takve kulturne inicijative putem sinergija s drugim namjenskim programima, fondovima i politikama EU-a;
46. potiče Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da svoje kulturne programe osmisle u skladu s načelima ekološke održivosti i borbe protiv klimatske krize te da procijene utjecaj svih projekata koje financira EU na okoliš tijekom njihova ciklusa trajanja; preporučuje da dionici i korisnici sredstava EU-a pri osmišljavanju, planiranju i provedbi svojih projekata traže metode i pristupe koji su najprihvatljiviji za okoliš;
47. pozdravlja izvješće radne skupine za otvorenu metodu koordinacije naslovljeno „Strengthening Cultural Heritage Resilience for Climate Change – Where the European Green Deal meets Cultural Heritage” (Jačanje otpornosti kulturne baštine za klimatske promjene – europski zeleni plan i kulturna baština) te potiče Komisiju i države članice da aktivno prate preporuke i iskoriste primjere dobre prakse;
48. ističe da bi tijekom obnove kulturne baštine i tradicionalnih zgrada posebnu pozornost trebalo posvetiti pitanjima održivosti; prepoznaje potencijal novog europskog Bauhausa u doprinosu zaštiti i obnovi gradova i njihove kulturne baštine u slučaju katastrofa uzrokovanih prirodnim opasnostima i opasnostima izazvanima ljudskim djelovanjem; naglašava potrebu za daljnjom razmjenom najboljih praksi među državama članicama i s trećim zemljama u pogledu zaštite, očuvanja i obnove kulturne baštine, uključujući inovativne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećih zgrada, uz istodobno očuvanje njihova arhitektonskog značenja ili povijesnog karaktera, posebno uzimajući u obzir autentičnost i kvalitetu konačnog rezultata obnove kako se ne bi utjecalo na fizički integritet, arhitektonsku koherentnost, povijesni karakter ili vrijednost povijesnih ili umjetničkih zgrada ili povijesnih središta, u skladu s relevantnim nacionalnim pravilima o konzervaciji i Venecijanskom poveljom o konzervaciji i restauraciji spomenika i lokaliteta iz 1964.;
49. podsjeća da se u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji navodi da EU mora osigurati očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe; stoga poziva Europsku komisiju da u svojoj odluci o uvrštavanju metala olova na popis tvari koje podliježu autorizaciji u Prilog XIV. Uredbi o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) uzme u obzir tu činjenicu od presudne važnosti; ponavlja da bi takva mjera mogla dovesti do zatvaranja ili premještanja mnogih obrtničkih poduzeća koja djeluju u područjima kao što je industrija obojenog stakla i u konačnici utjecati na obnovu goleme baštine Unije, kao i na nestanak mnogih tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda; ustraje u tome da je potrebno uskladiti potrebnu razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša s očuvanjem europske baštine te traži trajno izuzeće kulturnog sektora iz gore navedene uredbe;

50. poziva Komisiju i ESVD da ojačaju suradnju s Vijećem Europe, uključujući u pogledu kulturnih ruta, u cilju promicanja temeljnih vrijednosti kulturne raznolikosti, međukulturnog dijaloga i održivog teritorijalnog razvoja manje poznatih odredišta, uz istodobno očuvanje, zaštitu i obnovu kulturne i prirodne baštine tih lokaliteta;
51. prepoznaje digitalizaciju kao sredstvo za povećanje koristi kulturne baštine; ističe izazove koje digitalizacija nameće kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama i njihovu obvezu za stalnim preispitivanjem i preoblikovanjem poslovnih modela, kao i za prekvalifikacijom zaposlenika kulturnih i kreativnih industrija i industrija; naglašava da je važno zajamčiti financiranje održive digitalizacije te očuvanje i internetsku dostupnost kulturnih i kreativnih sadržaja i europske kulturne baštine; podsjeća na važnost ulaganja u digitalnu pismenost za sve, među ostalim kao sredstva za uživanje u kulturi;
52. pri rješavanju pitanja digitalizacije kulturne baštine traži od Komisije i država članica da uzmu u obzir razvoj događaja povezanih s metaverzumom te da očuvaju europsku kulturnu baštinu kada se ona virtualno reproducira ili na bilo koji način prenosi u metaverzum;
53. posebno prima na znanje pozitivan doprinos europskih centara za digitalne inovacije i laboratorija za kreativne inovacije, koji kulturne i kreativne sektore i industrije podupiru u njihovu inovacijskom kapacitetu u digitalnim i audiovizualnim područjima;
54. pozdravlja uključivanje klastera „Kultura, kreativnost i uključivo društvo” u program Obzor Europa i povećanje broja poziva na istraživanje i inovacije u području kulturne baštine i kulturnih i kreativnih sektora i industrija te pozdravlja nedavno pokretanje zajednice znanja i inovacija (ZZI) Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za kulturu i kreativnost; sa zanimanjem iščekuje rezultate tih poziva na podnošenje prijedloga, posebno doprinos koji istraživanje i inovacije mogu dati razvoju međunarodnih kulturnih odnosa EU-a;
55. poziva Komisiju da zaštiti intelektualno vlasništvo digitaliziranog europskog okruženja, koje mora ostati europsko;
56. žali zbog postupnog nestanka tiskanog kulturnog materijala i utjecaja koji taj trend ima na izdavački sektor, posebno na male i srednje izdavače i knjižare;

Vanjska dimenzija i međunarodni kulturni odnosi

57. smatra da kultura i međukulturni dijalog na međunarodnoj sceni u izazovnom globalnom kontekstu na ključan način doprinose poticanju uzajamnog razumijevanja unutar društva i među različitim društvima te ponovnoj uspostavi komunikacije izvan jezičnih granica, pokazujući vrijednost te poštujući i podupirući kulturnu raznolikost i ljudska prava; ističe ulogu EU-a u promicanju kontinuiranog dijaloga o kulturnim politikama između svojih država članica i trećih zemalja te poziva države članice da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva kako bi se ojačao međunarodni kapacitet EU-a u području kulture i omogućilo da europski kulturni i kreativni sektori i industrije, uključujući manje organizacije i umjetnike, postanu aktivni na međunarodnoj razini;
58. osuđuje upotrebu kulture, među ostalim putem svojih kulturnih i obrazovnih institucija, posebno od strane autoritarnih vlada, koje pokušavaju redefinirati međunarodna pravila

i vrijednosti osporavanjem njihove univerzalnosti i ostvarivati svoj politički utjecaj kršenjem umjetničkih i akademskih sloboda;

59. naglašava potencijal međunarodnih kulturnih odnosa EU-a za borbu protiv dezinformacija u trećim zemljama i stranog uplitanja prema EU-u, kao i neprijateljskog diskursa protiv EU-a u neliberalnim i autoritarnim režimima; poziva ESVD da analizira raširenost i utjecaj zlonamjernih državnih aktera u europskim međunarodnim kulturnim odnosima u koje je uključen EU;
60. ističe razliku između „kulturnih odnosa EU-a” i „kulturne diplomacije EU-a” u pogledu postupaka donošenja odluka, izrade i provedbe programa te ukupne filozofije; ističe da oba pristupa mogu koegzistirati i međusobno se nadopunjavati, ali da svaki od njih ima drukčiju svrhu;
61. žali zbog nedostatka jasne i usklađene strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose; snažno potiče Komisiju i ESVD da redovito razmjenjuju prakse i stečena iskustva te da u suradnji s nacionalnim institutima za kulturu Europske unije (EUNIC) i organizacijama civilnog društva u trećim zemljama razviju usklađene strategije koje se temelje na zajedničkom razumijevanju onoga što čini međunarodne kulturne odnose, uključujući korake prema njihovoj provedbi i prilagođene smjernice za aktivnosti u području kulturnih odnosa koje trebaju provoditi delegacije EU-a u trećim zemljama i diplomatska predstavništva država članica; preporučuje da te strategije uključuju ulaganja u vidljivost i stratešku komunikaciju o zajedničkoj kulturnoj baštini EU-a i njezinu doprinosu promicanju demokracije i vrijednosti;
62. naglašava da EU mora sudjelovati u međunarodnim kulturnim odnosima koristeći se vlastitim instrumentima kako bi predstavio kulturnu sliku EU-a na globalnoj sceni koja je veća od zbroja njegovih dijelova, čime bi se dopunio rad kulturnih instituta država članica u inozemstvu; poziva na razvoj vlastitog i autonomnog instrumentarija za međunarodne kulturne odnose i kulturnu diplomaciju EU-a, koji će se temeljiti na iskustvu i partnerstvu s EUNIC-om i kulturnim institutima država članica u inozemstvu te civilnim društvom i kulturnim sektorima trećih zemalja; naglašava da bi svaki takav instrumentarij trebao biti usmjeren na provedbu aktivnosti za promicanje europske kulture u inozemstvu i za pružanje tehničke i materijalne izgradnje kapaciteta i financijske potpore kulturnom i kreativnom sektoru u trećim zemljama te bi stoga trebao biti popraćen dostatnim vlastitim resursima i sredstvima;
63. poziva Komisiju i ESVD da provedu studiju procjene izvodivosti u pogledu ili uvođenja posebnog poglavlja za međunarodne kulturne odnose u Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa ili jačanja vanjske dimenzije programa Kreativna Europa, po mogućnosti stvaranjem potprograma namijenjenog financiranju projekata međunarodnih kulturnih odnosa; potiče Komisiju i ESVD da u tu svrhu stave na raspolaganje nova sredstva kako bi se osiguralo da se nove mjere ne financiraju nauštrb postojećih programa;
64. potiče države članice, Komisiju i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da udvostruče svoje napore za postizanje zajedničkih stajališta EU-a na multilateralnim forumima i mrežama te da po potrebi jednoglasno nastupaju u vezi s pitanjima koja utječu na međunarodne kulturne odnose;
65. naglašava da EU treba biti u potpunosti prisutan na kulturnim događanjima diljem

svijeta, posebno globalnim, kao što je Svjetska izložba; poziva na to da se EU-u pruži mogućnost da bude domaćin Svjetske izložbe, koja bi se mogla održati u različitim državama članicama;

66. pozdravlja preporuke o međunarodnim kulturnim odnosima koje je objavila inicijativa za strukturirani dijalog Glasovi kulture i poziva Komisiju, ESVD i države članice da ih uzmu u obzir pri izradi svojih strategija za međunarodne kulturne odnose; posebno potiče Komisiju, ESVD i države članice da primjenjuju pristup odozdo prema gore, ljudska prava i međuljudski pristup pri izgradnji svojih kulturnih odnosa s trećim zemljama te da osmisle i provedu svoju strategiju za međunarodne kulturne odnose i izradu programa uzimajući u obzir potrebe i zahtjeve svojih partnerskih zemalja i lokalnih zajednica te da ih tretiraju kao ravnopravne partnere; naglašava da bi takve strategije trebale odgovarati potrebama i specifičnoj političkoj i društveno-gospodarskoj situaciji svake partnerske zemlje ili regije, a ne biti rezultat univerzalnog pristupa; poziva na odgovarajuće financiranje međunarodnih kulturnih odnosa u trenutačnim programima za kulturu i obrazovanje u okviru geografskih i tematskih programa Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; napominje da je suradnja s lokalnim organizacijama, uključujući međukulturne i međuvjerske aktere, ključna za jačanje odnosa koji se temelje na zajedničkim vrijednostima, kao što su mir, tolerancija i međusobno razumijevanje, te za jamčenje dugoročne održivosti projekata koje financira EU;
67. pohvaljuje rad kulturnih instituta i organizacija država članica te klastera EUNIC-a u trećim zemljama; potiče njihovu daljnju međusobnu suradnju i razvoj mreže s lokalnim organizacijama civilnog društva, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti manjim državama članicama i državama članicama s ograničenom ili nikakvom kulturnom vidljivošću u inozemstvu te njihovim potrebama u pogledu kulturne zastupljenosti;
68. pozdravlja činjenicu da nekoliko odjela Komisije i ESVD-a sudjeluje u međusektorskom radu na međunarodnim kulturnim odnosima; poziva Komisiju i ESVD da poboljšaju mehanizme koordinacije između relevantnih subjekata, među ostalim stvaranjem usklađenijih i jednostavnijih metoda rada, kako bi se maksimalno povećala učinkovitost, izbjeglo preklapanje aktivnosti i zajamčilo institucionalno pamćenje;
69. pozdravlja uspostavu kontaktnih točaka za kulturu u delegacijama EU-a; potiče delegacije EU-a da ojačaju svoju ulogu, povećaju svoje vještine i uključe ih u svoje političke timove, a ne u svoje timove za komunikaciju i događanja; poziva na dodjelu potrebnih proračunskih sredstava i ljudskih resursa timovima EU-a za međunarodne kulturne odnose i kulturnu diplomaciju u Komisiji i sjedištu ESVD-a te delegacijama EU-a, kako bi se olakšala i osnažila kulturna suradnja sa svim relevantnim lokalnim akterima, uključujući javne institucije, te organizacijama civilnog društva i akademskom zajednicom u trećim zemljama;
70. potiče države članice i ESVD da u postupke odabira i osposobljavanje svog diplomatskog osoblja uvedu i kulturne politike, međunarodne kulturne odnose i kulturnu diplomaciju kako bi se podigla razina osviještenosti među diplomatima o međunarodnim kulturnim odnosima kao ključnom i neovisnom području javne diplomacije te izgradile odgovarajuće političke i političke nadležnosti u području međunarodnih kulturnih odnosa i kulturne diplomacije; sa zanimanjem iščekuje rezultate nedavno pokrenute Europske diplomatske akademije na temelju pilot-projekta

Europskog parlamenta i objavu u studenome studije izvedivosti, koju je naručio ESVD;

71. pozdravlja prve rezultate pripremnog djelovanja o europskim prostorima kulture; ističe pozitivne rezultate inovativnih modela suradnje koje provode projektni partneri, a koji se temelje na pozivu na podnošenje ideja zajedno s lokalnim dionicima u duhu ravnopravnog partnerstva; poziva Komisiju da nastavi financirati to iznimno uspješno djelovanje; potiče kulturne aktore u EU-u i trećim zemljama da istraže daljnje načine suradnje, kao što su zajedničko stvaranje umjetničkih djela i međunarodne koprodukcije, kako bi se potaknulo uzajamno međujezično i prekogranično razumijevanje;
72. naglašava da EU ima potencijal za jačanje svojih međunarodnih partnerstava za kulturnu suradnju preko svojih najudaljenijih regija i prekomorskih zemalja i područja koji se nalaze na geografskom, kulturnom i jezičnom raskrižju diljem svijeta; poziva EU da osmisli projekte za međunarodnu kulturnu suradnju koji uključuju najudaljenije regije i prekomorske zemlje i područja kako bi se potaknula regionalna integracija i izgradila nova partnerstva s partnerskim zemljama;
73. ustraje u tome da je potrebno pojačati borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima; pozdravlja nedavno savjetovanje Komisije u pripremi novog akcijskog plana za pružanje jasnog, sveobuhvatnog i učinkovitog okvira za doprinos EU-a borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima, čiji je cilj suzbijanje kriminalnih aktivnosti i zaštita kulturne baštine na jedinstvenom tržištu, kao dio strategije EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala; poziva na bolju suradnju između EU-a i trećih zemalja u očuvanju i zaštiti kulturne baštine i borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima;
74. podsjeća na to da su arheološka i kulturna baština sastavni dio identiteta ljudi; stoga osuđuje nezakonito uklanjanje kulturnih predmeta i trgovanje njima; pozdravlja napore koje su određene države članice poduzele kako bi vratile kulturna djela i artefakte u njihova mjesta podrijetla u okviru svoje strategije vanjske politike te kako bi se potaknulo međusobno razumijevanje kulturne baštine i podržao razvoj autonomnih kulturnih politika u trećim zemljama; poziva Komisiju i ESVD da uz primjenu holističkog pristupa aktivno podupiru te države članice u njihovim pregovaračkim procesima s trećim zemljama te da aktivno podupiru napore svih država članica u pogledu zaštite i odštete njihove kulturne i povijesne baštine, u skladu s Deklaracijom MONDIACULT 2022.;
75. podsjeća na važnost promicanja kulture kao pospješitelja održivog razvoja s velikim potencijalom za društveni i gospodarski rast; poziva Komisiju da olakša doprinos kulturnih aktera i organizacija civilnog društva održivom razvoju njihovim aktivnim sudjelovanjem u redovitom dijalogu, profesionalnim mrežama i partnerstvima s više dionika, kao i putem mjera u području kulture koje se financiraju iz Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; poziva Komisiju i ESVD da prate stanje provedbe mjera u području međunarodne kulturne suradnje i rezultate postignute Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju te da o njima redovito izvješćuju Parlament;
76. podsjeća da su u okviru ciljeva održivog razvoja promicanje i zaštita kulture sami po sebi cilj, posebno kako je utvrđeno u ciljevima 4.7., 8.9. i 11.4., te predstavljaju ključni doprinos provedbi Programa UN-a do 2030.; ističe međusektorsku prirodu kulturnih i

kulturnih projekata koja im omogućuje da pozitivno doprinesu postizanju svih ciljeva održivog razvoja; poziva Komisiju, delegacije EU-a u trećim zemljama i države članice da dodatno istraže međusobnu povezanost kulture i kulturnih politika te postizanje svih ciljeva održivog razvoja, među ostalim sudjelovanjem umjetnika i kulturnih radnika u uključivom dijalogu, profesionalnim mrežama, razmjenama i partnerstvima s više dionika, te da pruže potporu organizacijama civilnog društva; poziva Komisiju i ESVD da organiziraju više informativnih sastanaka i razmijene mišljenja i praksi kako bi se zajamčila pravilna provedba tih zajedničkih prioriteta;

77. ističe potencijal kulture te materijalne i nematerijalne kulturne baštine kao nosioca komunikacije, razmjene mira te promicanje pomirenja i sprečavanja sukoba; u tom kontekstu potiče pojačanu suradnju s UNESCO-om u zaštiti kulturne baštine i organiziranju misija za utvrđivanje činjenica;
78. traži od Komisije da oštro osudi uništavanje povijesne, umjetničke i kulturne baštine u nedavnim sukobima, kao i sustavno i politički ili ideološki usmjereno uništavanje povijesne, umjetničke i kulturne baštine te iskorjenjivanje identiteta i kultura suverenih država, naroda ili manjina; podsjeća da uništavanje kulturne baštine može predstavljati ratni zločin i kršenje ljudskih prava te u tom kontekstu podsjeća na odgovornost za zaštitu obveza koje su preuzele države članice, među ostalim u pogledu zaštite kulturne baštine nakon i tijekom oružanih sukoba; poziva na to da se zaštita kulturne baštine uvrsti u misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a tako da se lokalnim partnerima pruži pomoć i edukacija pri rješavanju sigurnosnih izazova koji utječu na kulturnu baštinu; poziva na ciljane sankcije protiv pojedinaca i subjekata odgovornih za uništavanje, vandalizaciju ili trgovanje kulturnom baštinom kao važan korak u uspostavi odvraćanja i jamčenju odgovornosti za takva djela;
79. poziva Komisiju i ESVD da partnerima u državama članicama i trećim zemljama pruže tehničku i materijalnu pomoć u podizanju razine osviještenosti i razvoju potrebnih vještina i znanja za očuvanje kulturne baštine i upravljanje njome, među ostalim suradnjom s organizacijama mladih i obrazovnim ustanovama u trećim zemljama;
80. upozorava Komisiju, ESVD, delegacije EU-a u trećim zemljama i države članice da obnova ratom zahvaćenih lokaliteta kulturne baštine u trećim zemljama koju financira EU ne bi trebala koristiti zaraćenim stranama koje su optužene za kršenja ljudskih prava, legitimizirati autoritarne režime niti normalizirati odnose s njima;
81. poziva države članice da uzmu u obzir stajalište Parlamenta pri odobravanju plana rada za kulturu za razdoblje 2023. – 2026.;

o

o o

82. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE

upućeno Odboru za kulturu i obrazovanje

o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose
(2022/2047(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Nacho Sánchez Amor

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za kulturu i obrazovanje da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 23. svibnja 2018. o potrebi za stavljanjem kulturne baštine u prvi plan u svim politikama u EU-u¹,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 21. prosinca 2018. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022.²,
- uzimajući u obzir članak 8. stavak 2. Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda,
- uzimajući u obzir Konvenciju iz Nikozije o kaznenim djelima povezanim s kulturnim dobrima,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. lipnja 2016. naslovljenu „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” (JOIN(2016)0029),
- uzimajući u obzir članak 167. stavke 3. i 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa – Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koji je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016.,
- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 22. siječnja 2018. o integriranom pristupu

¹ SL C 196, 8.6.2018., str. 20.

² SL C 460, 21.12.2018., str. 12.

vanjskim sukobima i krizama,

- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 7. lipnja 2019. o strateškom pristupu EU-a međunarodnim kulturnim odnosima i okviru za djelovanje³,
 - uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 21. lipnja 2021. o pristupu EU-a kulturnoj baštini u sukobima i krizama,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. srpnja 2017. na temu Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose⁴,
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije od 30. travnja 2015. o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh⁵ te od 10. ožujka 2022. o uništavanju kulturne baštine u Gorskom Karabahu⁶,
 - uzimajući u obzir zajedničke smjernice Europske službe za vanjsko djelovanje i nacionalnih instituta EU-a za kulturu objavljene u siječnju 2021.,
 - uzimajući u obzir pripremno djelovanje u vezi s kulturom u vanjskim odnosima EU-a i njegove preporuke,
 - uzimajući u obzir akcijski plan EU-a za borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća Europe CM/Res(2010)53 kojom se uspostavlja Prošireni djelomični sporazum kako bi se omogućila tješnja suradnja u vezi s kulturnim rutama,
- A. budući da kultura ima velik potencijal za promicanje humanističkih vrijednosti EU-a, učvršćivanje njegova identiteta i doprinos ostvarenju njegovih ciljeva diljem svijeta;
- B. budući da je kultura ključan faktor za rješavanje glavnih globalnih izazova te da je, ako se shvaća kao slobodan protok ideja i stvaralaštva odozdo prema gore, također temeljni instrument za mir i sprečavanje sukoba te resurs za stabilnost i obnovu u svakom nestabilnom kontekstu;
- C. budući da je kultura jedan od najvrjednijih pokretača socijalne kohezije, međukulturnih susreta te održivog društvenog, gospodarskog i ljudskog razvoja i može poticati međusobno razumijevanje među narodima i nacijama diljem svijeta;
- D. budući da je kultura duboko ukorijenjena u lokalni kontekst i da je ključna odrednica društvenih i osobnih veza u mnogim partnerskim zemljama i regijama EU-a, uključujući one u Africi, Latinskoj Americi, Aziji te istočnom i južnom susjedstvu EU-a; budući da bi duboko razumijevanje tog konteksta i njegovo potpuno uzimanje u obzir mogli doprinijeti poboljšanju sveobuhvatnosti i pravednosti partnerstava EU-a te povećanju ukupne učinkovitosti vanjskog djelovanja EU-a;

³ SL C 192, 7.6.2019., str. 6.

⁴ SL C 334, 19.9.2018., str. 112.

⁵ SL C 346, 21.9.2016., str. 55.

⁶ SL C 347, 9.9.2022., str. 198.

- E. budući da kulturna raznolikost ima važnu ulogu u promicanju ljudskih prava, sprečavanju sukoba, pomirenju i borbi protiv ekstremizma; budući da bi naponi EU-a usmjereni na poticanje međunarodnih kulturnih odnosa i kulturne diplomacije trebali težiti promicanju vrijednosti kao što su solidarnost i bratstvo te uključivati aktere na svim razinama javnih institucija i civilno društvo;
- F. budući da dijaspora trećih zemalja u EU-u i europske dijaspore u trećim zemljama mogu biti važni akteri u jačanju kulturnih odnosa između EU-a i drugih zemalja;
- G. budući da je EU 1993. uspostavio poseban status kulturne iznimke kako bi zaštitio kulturna dobra i usluge od pravila o slobodnoj trgovini jer se kultura ne može smatrati komercijalnom robom i ne može podlijegati potrebama tržišta;
- H. budući da bi jasno usmjereni resursi za međunarodne kulturne odnose uvelike poboljšali njihovu sposobnost da se u potpunosti razvijaju;
- I. budući da su međukulturni odnosi EU-a vrijedna sastavnica diplomatskog instrumentarija;
- J. budući da EU treba sudjelovati u međunarodnim kulturnim odnosima koristeći se vlastitim instrumentima kako bi oblikovao kulturno lice EU-a diljem svijeta i dopunio rad kulturnih instituta država članica u inozemstvu te osigurati da su na raspolaganju dostatni resursi i sredstva za postizanje tog cilja;
- K. budući da se u članku 167. stavku 3. UFEU-a navodi da „Unija i države članice podupiru suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama nadležnima u području kulture, osobito s Vijećem Europe”.
- L. budući da neliberalni i autoritarni režimi pokušavaju redefinirati međunarodna pravila i vrijednosti tako što osporavaju njihovu univerzalnost i tvrde da su oružje kulturne hegemonije koje koristi EU; budući da takvi režimi u svojim globalnim diskursima pokušavaju okarakterizirati EU kao neokolonijalnog aktera; budući da postupci tih režima imaju dalekosežan učinak diljem svijeta i da nastoje redefinirati međunarodna pravila i multilateralizam; budući da takvi režimi pod izgovorom kulturne suradnje provode operacije utjecaja kako bi oblikovali ili dezorijentali europsku javnu raspravu, podrivali europske demokratske vrijednosti i prikazali se u pozitivnom svjetlu; budući da putovanje u autoritarne zemlje radi razvoja kulturnih projekata može kulturne dionike izložiti zlonamjernim utjecajima; budući da za borbu protiv tvrdnji takvih režima EU treba nastaviti ulagati u stratešku komunikaciju i kampanje vidljivosti radi promicanja zajedničkih vrijednosti i kulturne baštine;
- M. budući da je u kontekstu sukoba i ratova diljem svijeta došlo do napada na kulturnu baštinu; budući da to uništavanje kulturne baštine povećava ugroženost zajednica i ograničava ostvarivanje njihova prava na slobodu uvjerenja, mišljenja i izražavanja; budući da se namjerni napadi na kulturnu baštinu tijekom oružanih sukoba prema međunarodnom pravu smatraju ratnim zločinima;
- 1. prima na znanje napore Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) usmjerene na provedbu zajedničke komunikacije pod nazivom „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”, čime se pokazuje dodana vrijednost EU-a i promiču kulturna suradnja i odnosi s partnerskim zemljama, kao i napore za razvoj modela uže

suradnje s državama članicama, nacionalnim institutima za kulturu EU-a (EUNIC) te privatnim i javnim subjektima iz EU-a i njegovim partnerskim zemljama;

2. potiče Komisiju i ESVD da razmotre dodanu vrijednost uključivanja organizacija civilnog društva u napore za poticanje međunarodnih kulturnih odnosa EU-a te da s tim u vezi potiču učinkovito sudjelovanje tih aktera;
3. naglašava da je potrebno ojačati sinergije i komplementarnost između mjera koje EU i njegove države članice poduzimaju u trećim zemljama, među ostalim preko svojih diplomatskih i konzularnih predstavništava i mreže EUNIC;
4. potiče države članice, Komisiju i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da udvostruče svoje napore za postizanje zajedničkih stajališta EU-a na multilateralnim forumima i mrežama te da po potrebi jednoglasno nastupaju u vezi s pitanjima koja utječu na međunarodne kulturne odnose;
5. poziva Vijeće, ESVD i Komisiju da kulturu uključe kao strateški stup u sva područja politike vanjskog djelovanja EU-a; podržava uključivanje kulture u sve postojeće i buduće bilateralne i multilateralne sporazume, uz dužno poštovanje obveza preuzetih u okviru Konvencije UNESCO-a o kulturnoj raznolikosti; potiče države članice da u svoje redovito izvješćivanje o vanjskoj politici uključe međunarodne kulturne odnose;
6. ističe da bi se europska kultura mogla najbolje predstaviti i identificirati zajedničkim i konsolidiranim predstavljanjem EU-a diljem svijeta, koje nadilazi sliku različitih pojedinačnih ili objedinjenih kultura država članica EU-a;
7. pozdravlja uspostavu kontaktnih točaka u delegacijama EU-a, razvoj Platforme za kulturne odnose i zajedničku provedbu programa kojima se kulturnim akterima i javnim dionicima omogućuje da razvijaju inovativne ideje i konkretne projekte, financiraju kulturne odnose i olakšavaju mreže te da dijele stručno znanje i najbolje prakse;
8. poziva ESVD i Komisiju da ojačaju suradnju između EU-a i trećih zemalja radi zaštite kulturne baštine i borbe protiv nezakonite trgovine, pljačke i uništavanja kulturnih dobara; apelira na ESVD i Komisiju da podrže mjere država članica za repatrijaciju ukradenih ili opljačkanih kulturnih artefakata iz cijelog svijeta u njihove zemlje podrijetla ili njihovim bivšim vlasnicima s pomoću pristupa koji se temelji na dokazima i uzajamnom razumijevanju; poziva treće zemlje da u potpunosti poštuju povijesni i kulturni značaj kulturnih spomenika i simbola, naročito onih koji su uvršteni na UNESCO-ov Popis svjetske baštine;
9. apelira na Vijeće, Komisiju i ESVD da poboljšaju zaštitu kulturne baštine u područjima sukoba, na primjer pružanjem hitne potpore za njezino očuvanje i razmatranjem uvođenja ciljanih sankcija protiv pojedinaca i subjekata odgovornih za uništavanje ili oštećivanje, nezakonitu trgovinu ili krivotvorenje kulturne baštine, što je važan korak za odvratanje i osiguravanje odgovornosti za takva djela; poziva na to da se zaštita kulturne baštine uvrsti u misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a (ZSOP) tako da se lokalnim partnerima pruži pomoć i edukacija pri rješavanju sigurnosnih izazova koji utječu na kulturnu baštinu;
10. naglašava važnost uključivanja zaštite kulturne baštine u različite faze sukoba; poziva na sustavnije uključivanje kulturnih aktera u zajedničke analize sukoba za zemlje u

kojima postoji rizik od sukoba ili nestabilnosti ili koje se s njima suočavaju; poziva na veću usredotočenost na zaštitu i očuvanje kulturne baštine u svim multilateralim forumima, među ostalim nakon sukoba i kriza, jer to može pomoći u zaštiti identiteta, razvoju uzajamnog razumijevanja i postavljanju temelja za održiv oporavak, pomirenje i trajni mir u okruženjima nakon sukoba;

11. naglašava potencijal međunarodnih kulturnih odnosa EU-a za borbu protiv dezinformacija u trećim zemljama i stranog uplitanja prema EU-u, kao i neprijateljskog diskursa protiv EU-a u neliberalnim i autoritarnim režimima; poziva ESVD da analizira raširenost i utjecaj zlonamjernih državnih aktera u europskim međunarodnim kulturnim odnosima u koje je uključen EU;
12. podsjeća, na primjer, na pokušaje Kine da izvrši pritisak i cenzurira Muzej grada Nantesa u vezi s izložbom o Džingis-kanu prvobitno planiranoj za 2020. ili na ulogu Konfucijeva instituta koja Kini omogućuje da provodi strogu kontrolu nad svim temama povezanim s Kinom u području istraživanja i poučavanja, što predstavlja kršenje ustavne zaštite akademske slobode i autonomije;
13. osuđuje namjerno uništavanje kulturnih lokaliteta u Ukrajini kao rezultat ničim izazvanog i nezakonitog ruskog agresivnog rata; pohvaljuje napore volontera, muzejskih kustosa i kulturnih djelatnika u Ukrajini, kao i u državama članicama EU-a, za spašavanje i zaštitu umjetničkih djela i artefakata koji pripadaju Ukrajini; poziva EU i njegove države članice da podrže te napore za očuvanje i obnovu uništenih ili oštećenih kulturnih lokaliteta te da surađuju s međunarodnim institucijama kako bi izvršili pritisak na Rusiju da vrati artefakte ukradene iz Ukrajine;
14. osuđuje kontinuiranu azerbajdžansku politiku brisanja i negiranja postojanja armenske kulturne baštine u Gorskom Karabahu i njegovoj okolini, čime se krše međunarodno pravo i odluka Međunarodnog suda od 7. prosinca 2021.; nadalje, osuđuje ponovnu agresiju Azerbajdžana na Armeniju, čime se dodatno ugrožava armenska kulturna baština; poziva EU da aktivno vrši pritisak na Azerbajdžan kako bi okončao neprijateljstva i sudjelovao u naporima za zaštitu ugrožene kulturne baštine u Gorskom Karabahu, posebno uvođenjem mehanizama za olakšavanje misije UNESCO-a za utvrđivanje činjenica;
15. poziva turske vlasti da u potpunosti poštuju povijesni i kulturni značaj kulturnih i vjerskih spomenika i simbola, naročito onih koji su uvršteni na UNESCO-ov Popis svjetske baštine; poziva Tursku da u potpunosti poštuje svoju međunarodnu obvezu zaštite spomenika alevitskog, kršćanskog, armenskog, pontskog i židovskog podrijetla;
16. naglašava da EU treba biti u potpunosti prisutan na kulturnim događanjima diljem svijeta, posebno onima koja su globalna, kao što je Svjetska izložba; poziva na to da se EU-u pruži mogućnost da bude domaćin Svjetske izložbe, koja bi se mogla održati u različitim državama članicama EU-a;
17. naglašava da je potrebno ojačati suradnju između Komisije i ESVD-a u području međunarodnih kulturnih odnosa s EUNIC-om, kao i s partnerima sličnih stavova i međunarodnim organizacijama kao što je UNESCO, na primjer dodjelom dodatnih financijskih sredstava; naglašava da se EU treba posebno usredotočiti na međunarodne kulturne odnose s Afrikom, Latinskom Amerikom i Karibima, kao i sa zapadnim Balkanom te istočnim i južnim susjedstvom, bez zanemarivanja drugih partnera;

18. poziva ESVD i Komisiju da dodatno ojačaju ulogu delegacija EU-a u međunarodnim kulturnim odnosima EU-a i njegovih kontaktnih točaka radi bolje koordinacije kulturnog informiranja i suradnje EU-a u partnerskim zemljama, među ostalim dodjelom potrebnih sredstava, poboljšanjem specifičnih vještina kontaktnih točaka potrebnih za obavljanje njihovih dužnosti na najvišoj na najvišoj razini i izradom prilagođenog popisa aktivnosti i programa međunarodnih kulturnih odnosa koje delegacije EU-a trebaju provesti s pomoću odgovarajućih resursa;
19. poziva na razvoj strategija utemeljenih na međunarodnim kulturnim odnosima za delegacije EU-a i druge aktere EU-a, uključujući EUNIC, u njihovim odnosima s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama kao što su UNESCO, Vijeće Europe, Interpol, Svjetska carinska organizacija i Međunarodno vijeće muzeja; poziva na to da se u tim strategijama prihvati europska kulturna raznolikost, uključujući regionalne jezike, i da se obuhvate mjere za promicanje poštovanja manjina i kulturne raznolikosti diljem svijeta;
20. poziva EU da, preko instrumenata u svojim obrazovnim programima u partnerskim zemljama, ulaže u organizacije mladih i obrazovne institucije i da surađuje s njima na podizanju razine osviještenosti i razvoju potrebnih vještina i znanja za očuvanje kulturne baštine;
21. poziva na dodjelu potrebnih proračunskih i ljudskih resursa međunarodnim kulturnim odnosima i kulturnoj diplomaciji EU-a kako bi se ojačalo djelovanje EU-a u tom području te poziva na povećanje kulturne suradnje s lokalnim akterima, uključujući javne ustanove, organizacije civilnog društva i akademsku zajednicu u trećim zemljama;
22. poziva ESVD i Komisiju da razmotre izvedivost uvođenja posebnog poglavlja za međunarodne kulturne odnose u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa kao dio evaluacije tog instrumenta u sredini programskog razdoblja, među ostalim u pogledu oporavka, zaštite, obnove i promicanja europske kulturne baštine i nastavka programa kulturne razmjene između EU-a i trećih zemalja u sukobima;
23. poziva Komisiju da dodatno ojača međunarodnu dimenziju programa EU-a (Erasmus, Obzor, posebni programi delegacija, programi razmjene i program globalnog vodstva) te da osigura odgovarajuća financijska sredstva i promiče umjetničke rezidencije EU-a; poziva na produbljanje suradnje u kulturnim programima s partnerima istomišljenicima kao što su Vijeće Europe i njegov Prošireni djelomični sporazum o kulturnim rutama kako bi se ojačali kulturni odnosi s trećim zemljama te promicala kulturna raznolikost i međukulturni dijalog; u tom pogledu podsjeća na ključnu ulogu koju programi EU-a u području kulture imaju kao ključan dio borbe protiv dezinformacija i vanjskog uplitanja u trećim zemljama;
24. poziva na ažuriranje zajedničke komunikacije iz 2016. naslovljene „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” kako bi se uspostavila dosljedna trajna strukturna i institucionalna dimenzija EU-a te razvila i provela sveobuhvatna dugoročna strategija koju je potrebno trajno i horizontalno integrirati u instrumentarij za vanjsko djelovanje EU-a.
25. poziva na razvoj vlastitog i autonomnog instrumentarija za međunarodne kulturne odnose i kulturnu diplomaciju EU-a, koji će se temeljiti na iskustvu i partnerstvu s

EUNIC-om i kulturnim institutima država članica u inozemstvu, pri čemu bi djelovanje kulturne diplomacije i međunarodnih kulturnih odnosa bilo usmjereno na događanja koja se organiziraju u okviru kulturne suradnje i zajedničkog stvaranja, uz aktivno sudjelovanje civilnog društva i kulturnih sektora društava trećih zemalja;

26. naglašava da bi taj instrumentarij mogao pomoći u promicanju europske kulture i načina života te u pružanju pomoći EU-a pri izgradnji tehničkih i materijalnih kapaciteta, kao i financijske potpore, kulturnim, kreativnim i inovativnim sektorima civilnih društava trećih zemalja; naglašava da bi taj instrumentarij trebao uključivati zaštitu kulturne baštine u vanjskom djelovanju EU-a, uključujući zaštitu kulturne baštine manjina, promicanje međukulturnog dijaloga i održivi teritorijalni razvoj manje poznatih kulturnih turističkih odredišta stvaranjem inicijative „100 turističkih lokacija EU-a” sa 100 interesantnih mjesta iz svih država članica te da bi se tim instrumentarijem trebala poticati mobilnost umjetnika i kulturnih djelatnika između EU-a i trećih zemalja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.10.2022						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">56</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> </table>	+:	56	–:	3	0:	2
+:	56						
–:	3						
0:	2						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Anna Fotyga, Michael Gahler, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, Marisa Matias, Sven Mikser, Matjaž Nemeč, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Dominik Tarczyński, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Evin Incir, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Pierfrancesco Majorino, Juozas Olekas, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Asim Ademov, Bas Eickhout, Andrzej Halicki, Javier Moreno Sánchez, Piernicola Pedicini, Ramona Strugariu, Miguel Urbán Crespo, Juan Ignacio Zoido Álvarez						

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

56	+
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Lukas Mandl, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Evin Incir, Dietmar Köster, Pierfrancesco Majorino, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Isabel Santos, Nacho Sánchez Amor
THE LEFT	Marisa Matias, Manu Pineda, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
VERTS/ALE	Bas Eickhout, Markéta Gregorová, Sergey Lagodinsky, Piernicola Pedicini, Mounir Satouri, Viola von Cramon-Taubadel

3	-
NI	Kostas Papadakis
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani

2	0
ID	Jaak Madison, Harald Vilimsky

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za kulturu i obrazovanje

o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose
(2022/2047(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Sabine Verheyen

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za kulturu i obrazovanje da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da su kultura i pristup kulturi ključni za slobodu i poštovanje ljudskih prava;
 - B. budući da su se u skladu s Rimskom deklaracijom ministara kulture skupine G20 iz 2021. sve države članice obvezale na mjere za zaštitu ugrožene kulturne baštine u kriznim područjima te priznaje velik potencijal kulturne baštine za poticanje djelovanja u području klime i održivog razvoja;
 - C. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala da su kulturni i kreativni sektori, koji su obično nositelji socijalne kohezije, među najranjivijim sektorima;
1. ponovno potvrđuje da je kultura ključan element ljudskog razvoja, pokretač održivog razvoja i sastavni dio njegove društvene, gospodarske i okolišne dimenzije; podsjeća da kultura može stvoriti radna mjesta, potaknuti rast i poticati dugoročne društvene promjene i napredak, doprinoseći stabilnosti i održivosti zajednica i jačanju socijalne kohezije; podsjeća da je kultura ključna u provedbi obveze iz Programa UN-a do 2030. kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen; poziva na jačanje doprinosa kulturnih aktera održivom razvoju, i to priznavanjem autora, umjetnika te kulturnih i kreativnih subjekata kao profesionalnih radnika, sudjelovanjem u poboljšanom i uključivom dijalogu, profesionalnim mrežama, razmjenama i partnerstvima s više dionika te potporom organizacijama civilnog društva; naglašava potrebu za jačanjem diplomatske uloge Europske unije kao globalne kulturne partnerice u duhu ciljeva održivog razvoja; ističe da su za poticanje međukulturnog razumijevanja važne razmjene mladih, povezivanje gradova i profesionalna partnerstva te da bi ih zato EU trebao promicati u svojim razvojnim i vanjskim politikama; ponovno naglašava potrebu za olakšavanjem međunarodne razmjene kako bi se promicale kulturne veze i uklonile prepreke mobilnosti u kulturnom sektoru;
 2. naglašava da su kultura i kulturna baština, uključujući međunarodnu kulturnu suradnju, poluge koje promiču vrijednosti EU-a, uključujući mir, demokraciju, vladavinu prava, temeljne slobode, ljudska prava i ravnopravnost spolova, te omogućuju EU-u, njegovim državama članicama i partnerskim zemljama da uče iz kultura, dobrih praksi i znanja,

promiču razvoj kulturnih i kreativnih industrija i jačaju toleranciju, međukulturalni i međureligijski dijalog i međusobno razumijevanje;

3. ističe da se osobama s invaliditetom, posebno u zemljama u razvoju, mora osigurati pristup kulturi i obrazovanju kako bi se prekinuo začarani krug koji pogoršava njihove sociokulturne životne uvjete;
4. pozdravlja uključivanje kulture kao područja intervencije u tematski program „Globalni izazovi” u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Uredba o globalnoj Europi radi poticanja održivog društvenog i gospodarskog razvoja i međunarodne kulturne suradnje te promicanja inicijativa za kulturnu raznolikost; pozdravlja doprinos Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa programu Erasmus+, posebno mjere usmjerene na zemlje s južne polutke koje nisu uključene u program Erasmus+; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da na odgovarajući način prate stanje provedbe mjera koje uključuju međunarodnu kulturnu suradnju i rezultate postignute u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, posebno u području kulture i obrazovanja, te da izvješća o tome redovito dostavljaju Parlamentu, uključujući u okviru polugodišnjeg procesa nadzora (geopolitički dijalog na visokoj razini), godišnjim izvješćivanjem i detaljnom evaluacijom pokazatelja uspješnosti;
5. potiče Komisiju da osigura odgovarajuća financijska sredstva za međunarodne kulturne odnose u trenutačnim programima za kulturu i obrazovanje, posebno uključivanjem mogućnosti financiranja kulture u geografske raspodjele i u tematske programe Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; također poziva na odgovarajuće financiranje zaštite, očuvanja i obnove kulturne baštine u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, posebno u područjima koja su podložna sukobima i regijama izloženima prirodnim katastrofama i rizicima povezanim s klimatskim promjenama; osim toga, poziva partnerske zemlje da ojačaju svoje kulturne politike; ističe da, kako bi bile dugoročno održive, aktivnosti financiranja kulture izvan EU-a moraju uključivati lokalne partnere, uključujući organizacije civilnog društva, programi moraju odgovarati lokalnim uvjetima, a razdoblje nakon financiranja mora se pravilno uzeti u obzir prilikom provedbe i ocjenjivanja projekata;
6. naglašava da EU ima potencijal za jačanje svojih međunarodnih partnerstava za kulturnu suradnju preko svojih najudaljenijih regija i prekomorskih zemalja i područja koji se nalaze na geografskom, kulturnom i jezičnom raskrižju diljem svijeta; poziva EU da osmisli projekte za međunarodnu kulturnu suradnju koji uključuju najudaljenije regije i prekomorske zemlje i područja kako bi se potaknula regionalna integracija i izgradila nova partnerstva s partnerskim zemljama;
7. naglašava da je potrebno zaštititi kulturnu raznolikost i promicati je kao preduvjet za plodonosni dijalog između zemalja i kultura; podsjeća da se je EU obvezao na doprinos provedbi Konvencije Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja;
8. pozdravlja uključivanje posebnog poglavlja o kulturi u glavu III. (Ljudski i društveni razvoj) predloženog sporazuma o partnerstvu između EU-a i Organizacije afričkih,

karijskih i pacifičkih država (OAKPD); naglašava da bi suradnja u tom području također trebala biti usmjerena na borbu protiv trgovine kulturnom baštinom i doprinijeti naporima za osiguravanje povrata, obnove i očuvanja kulturnih djela i artefakata; podsjeća da Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i država CARIFORUM-a uključuje zaseban protokol o kulturnoj suradnji koji sadrži odredbe o kulturnim razmjenama i dijalogu; poziva na povlašteni tretman mjera za olakšavanje protoka kulturnih dobara i usluga te promicanje mobilnosti umjetnika iz zemalja u razvoju, kako je definirano Konvencijom UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005., kako bi se stvorio ravnopravan globalni kulturni sektor; poziva na jačanje kulturnih programa za poticanje mogućnosti zapošljavanja, turizma, uključivog i održivog rasta te socijalne kohezije u cilju promicanja osnaživanja mladih i rodne ravnopravnosti, borbe protiv štetnih društvenih i rodni normi i stereotipa, borbe protiv svih oblika diskriminacije i podupiranja kulturnog sektora, na koji je snažno utjecala pandemija bolesti COVID-19, te radi podupiranja i promicanja kulturnih prava u zemljama izvan EU-a, uključujući slobodu izražavanja umjetnika, novinara i akademske zajednice, te promicanja slobodnog dijaloga i razmjene dobrih praksi na međunarodnoj razini;

9. poziva na razvoj novih modela suradnje između EU-a i zemalja u razvoju, posebno s njihovim nacionalnim kulturnim institucijama;
10. poziva na to da se u predstojeći akcijski plan za mlade u vanjskom djelovanju Europske unije uključe posebne mjere i programi kojima se doprinosi izlaganju mladih u EU-u i na globalnom jugu drugim kulturama i jezicima;
11. naglašava da su zaštita, očuvanje i obnova kulturne i prirodne baštine ključni faktori u osiguravanju njezina prijenosa na buduće generacije, posebice na mlade; podsjeća da obnova kulturnih djela i artefakata promiče poštovanje i uzajamno razumijevanje vrijednosti različitih kultura, ali i mir, pomirenje i dijalog; potiče EU i njegove države članice da olakšaju dijalog i razmjenjuju najbolje prakse o zaštiti, očuvanju i obnovi kulturne i prirodne baštine u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Uredbe o globalnoj Europi.
12. naglašava jedinstvenu ulogu autohtonih naroda i lokalnih zajednica, koje žive na zemlji predaka u skladu s prirodom i divljom florom i faunom, u zaštiti i promicanju kulturne i prirodne baštine te njihovu važnost u provedbi mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima; naglašava da je u zemljama u razvoju zaštita manjinskih i autohtonih jezika ključna za očuvanje kulturnog identiteta i dostojanstva autohtonih naroda te očuvanje njihove tradicionalne baštine; poziva na to da se Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa osigura odgovarajuće financiranje za jaču zaštitu kulturne i prirodne baštine u pogledu prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica, uključujući prava na zemlju;
13. poziva na pojačanu suradnju između privatnog sektora i javnih aktera u zaštiti i očuvanju kulturne baštine u partnerskim zemljama; podsjeća da privatni sektor doprinosi upravljanju, financiranju i zaštiti kulturnih lokaliteta;
14. poziva da se akcijskim planom za borbu protiv nedopuštene trgovine kulturnim dobrima za razdoblje 2022. – 2025. poštuju, štite i uzimaju u obzir interesi zemalja u razvoju,

kojima je zbog sukoba kulturna baština često opljačkana;

15. ističe da nedostatak odgovarajuće infrastrukture, stručnog znanja i osposobljenih stručnjaka može biti prepreka pravilnom upravljanju kulturnom baštinom i artefaktima;
16. naglašava važnost razmjene ideja, informacija, umjetnosti i drugih aspekata kulture između nacija i njihovih naroda kako bi se potaknulo međusobno razumijevanje; ističe da popularna kultura i umjetnost imaju važnu ulogu u percepciji zemlje, nacije ili problema; naglašava ulogu kulturnih djela u međujezičnom i prekograničnom razumijevanju; naglašava da kulturna djela kao što su filmovi ili književnost stvaraju poveznice između različitih kultura te da bi stoga trebalo promicati međunarodne koprodukcije;
17. poziva na uključivanje odgovarajućeg osposobljavanja, razmjene znanja i najboljih praksi u inicijative EU-a, uključujući inicijative kojima se podupiru programi obrazovanja i razmjene.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.10.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 19 -: 1 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alessandra Basso, Benoît Biteau, Caroline Roose
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

19	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider, Tomas Tobé
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ECR	Beata Kempa

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	14.11.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 19 -: 4 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, João Albuquerque, Marcel Kolaja, Iuliu Winkler, Salima Yenbou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karen Melchior

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

19	+
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Iuliu Winkler
RENEW	Irena Joveva, Karen Melchior, Monica Semedo, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
THE LEFT	Niyazi Kizilyürek
VERTS/ALE	Marcel Kolaja

4	-
ECR	Andrey Slabakov
ID	Christine Anderson, Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani